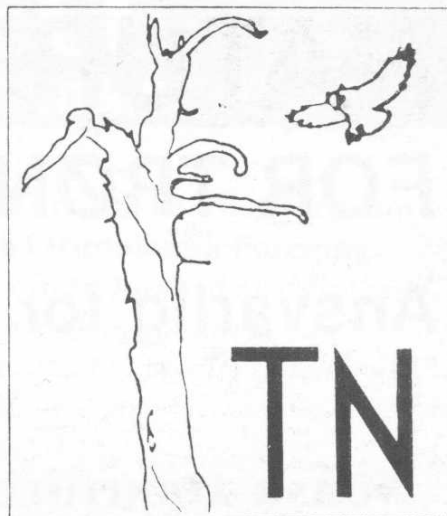

TRØNDERSK NATUR

NR. 1 - 1984 - 11. ÅRG.

NATURTIDSSKRIFT FOR TRØNDELAGSFYLKENE

Ansvarlig for utgivelsen:

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

AVD. NORD-TRØNDELAG

7670 Sakshaug Postgiro 3 88 38 80

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

AVD. SØR-TRØNDELAG

Postboks 139 — Postgiro 3103991

7001 Trondheim

INNHOLD

Kristen Krogh, æresmedlem i NOF/ST, tildelt naturvernrådets hedersrose.....	4
Størkersen, Ø.R., G. Bangjord, S.F. Barstow og M. Eikland: Fylkesrapporten for Sør-Trøndelag 1983.....	5
Østerås, T.R.: Observasjoner av myrsnipe og dvergsnipe på Halsøen, Stjørdal.....	25
NOF-Stjørdal lokallag: Observasjoner fra Stjørdal.....	27
Sjøfuglutvalget for Trondheimsfjorden: Sjøfugltellinger i Trondheimsfjorden 1983.....	28
Størkersen, Ø.R. og P.G. Thingstad: Buskspurvenes utbredelse i Trøndelag. Status for ATLAS-prosjektet pr. 1.1.1984.....	37
KONKURRANSE.....	42
SMÅSTYKKER	
Bangjord, G.: Fugledøden på Halten.....	44
Østerås, T.R.: Trekrypere i fuglekasser.....	46
OPPROP.....	46
NYE BØKER.....	47
FORENINGSNYTT.....	48

Forsidebilde: Overvintrende stökkender. Foto: A. Hamstad.

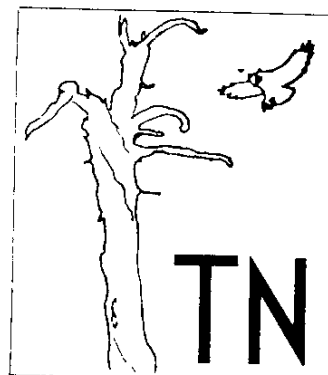
Redaksjon:

Jostein Sandvik (red.)

Jarle Steinkjer

Anne Marit Strøm

Oystein R. Størkersen

Adresse: Postboks 1719, Rosenborg
7001 Trondheim

Postgiro: 3 60 19 52

Abonnementkostnad 1983: Kr. 25.-

Trykk: Stjørdal Trykkeri A/S, 7500 Stjørdal

Annonsekostnader :

	<u>En gang</u>	<u>Hele året</u>
1 side	550.00	2000.00
1/2 side	275.00	1000.00
1/4 side	150.00	550.00
1/8 side	80.00	300.00

Nr. 1

Mars 1984

Opplag: 700

Siden sist er det skjedd forandringer i redaksjonen, i og med at Magne Husby har sluttet som redaktør. Jeg vil benytte anledningen til å takke for hans innsats gjennom flere år.

På naturvernsektoren skjedde det store ting like før jul, i og med at våtmarksplanen for Sør-Trøndelag ble vedtatt. Det var ialt 20 områder som ble fredet som naturreservat, fuglefredningsområde eller landskapsvernområde. Våtmarksplanen er tidligere gjengitt her i TN, og alle områdene vil bli presantert i serien om "fuglebiotoper i Trøndelag".

Ellers minner vi igjen om at alle kan skrive innlegg i TN, og det er ment som en utfordring. Dersom noen trenger råd eller hjelp med sine innlegg, er det bare å ta kontakt.

Når det gjelder den økonomiske siden med TN, har vi fortsatt klart å holde det forholdsvis rimelig. Dersom vi skal klare dette i framtiden er det helt nødvendig å øke annonseinntektene. Vi oppfordrer alle til å gjøre en innsats for å øke inntektene til bladet!

FRIST FOR INNLEVERING AV STOFF TIL NESTE NUMMER ER 14. APRIL.

KRISTEN KROGH, ÆRESMEDLEM I NOF/ST,

TILDELT NATURVERNRADETS HEDERSROSE,

Kristen Krogh ble på årsmøtet 28.2.1982 utnevnt til NOF/ST's andre æresmedlem. Det første var som kjent W. Gotaas. Krogh har fått denne æresbevisning for sitt mange årige arbeide innen NOF, bla. som formann i NOF/ST. Det skal også nevnes at Krogh har gjort en pioner innsats for vern av norsk natur. Han gjorde som Norges første naturverninspektør (1960) et grunnleggende arbeid med landsplanen for nasjonalparker, dessuten har han utarbeidet planer for barskogsreservater. Han var også med på å utarbeide en ny naturvernlov. For hans arbeide med vern av norsk natur fikk Krogh forøvrig tildelt statens naturvernråds hedersrose som den første i Norge. Overrekkelsen foregikk i Trondheim den 24.2.1984, formannen i NOF/ST var tilstede og overrakte blomster og gratulasjoner på vegne av NOF.

red.

Fra årsmøtet for NOF/ST i kunstindustrimuseet i Trondheim hvor Jon Suul holdt tale og overrakte Kristen Krogh blomster og æresbevis (diplom) som NOF/ST's andre æresmedlem. Foto:Ketil Valde.

FYLKESRAPPORTEN FOR SØR-TRØNDELAG 1983.

Ø.R. Størkersen (red.)

G. Bangjord

S.F. Barstow

M. Eikeland

Årets rapport er den første, og er ment å være et forslag til oppsett av kommende rapporter. Rapportkomiteen vil derfor være mottagelig for forslag til utformingen. Av geografisk og tradisjonell grunn burde rapporten også ha inkludert Nord-Trøndelag, vi vil derfor oppfordre noen tiltaksomme medlemmer i nordfylket til å ta kontakt, for å utarbeide en evt. samarbeidsplan.

Oppslutningen om rapporten har vært i god gammel tradisjonell trønderstil, og bød derfor på ingen overraskelser. Vi håper imidlertid at lunta snart er nedbrent og at flere blir med på neste års rapport (1984).

Ut av den systematiske listen går det fram for flere arter at flere opplysninger behøves. Et eksempel kan være hønsehauk, hvis flere sendte inn sine vinterobs. ville vi endelig kunne få et bilde av hvor den finnes og hvor mange de er. Til slutt: bruk notat-boka flittig og noter alle dine observasjoner, interessante obs. kan du f.eks. sette en stjerne ved, slik at det blir lett for deg å finne og plukke ut observasjoner som du vil sende inn ved årets slutt. Lykke til!

Observatører angitt i teksten er som følger:

(AER) Audun Eriksen	(JEK) Jan Erik Kjøsnes	(OOL) O. Olsen
(AKJ) A. Kjønsvik	(JLI) Jan Lifjell	(PIV) Per Ivar Værnesbranden
(ALI) Arild Lindgård	(JSA) Jostein Sandvik	(POS) Petter Osbak
(BRN) Bjørn Rasch Nilsen	(JSE) John Sverre Eggen	(REG) Runar Eggen
(BST) Bjørg Støen	(JSV) J. Svensson	(RPE) Roar Pettersen
(BTB) B. T. Bakken	(KAA) K. A. Aune	(RSS) R. S. Svendsen
(DBO) Dag Bollingmo	(KAU) Knut Aune	(RWI) Roger Wingan
(GBA) Georg Bangjord	(KGU) K. Guldvik	(SFB) Stephen F. Barstow
(GLA) Geir Lasse Aune	(KMS) Kjell M. Sarre	(SHL) Svein-Håkon Lorentsen
(GRO) Gunnar Rofstad	(KLO) Kolbjørn Lorentsen	(SOJ) Stein O. Johansen
(HET) Hanne Etnestad	(LNN) Lars N. Nordstmad	(THA) Trond Haugskott
(HFH) H. F. Høeg	(MEI) Morten Eikland	(TRØ) T. R. Østerås
(IJØ) I. J. Øien	(MMA) M. Martinsen	(VSØ) Vilhelm Sjørgård
(IKI) Ingebrigt Kirkvold	(MSK) Mette Skåle	(ØLU) Øyvind Lunde
(JAK) John Arne Krogstad	(NKA) Normann Kammen	(ØRS) Øystein R. Størkersen
(JBE) J. Bekken		

Vær og fugl i Sør-Trøndelag 1983:

1983 var et usedvanlig værår, preget av mye nedbør. Den kraftige atlantiske påvirkning med en jevn strøm av lavtrykk ga oss en mild vinter og kjølig sommer. Nedbøren var høyere enn normalt i 8 av årets måneder, med rekord i januar. Imidlertid hadde vi en fin vår fra april til juni, med temperatur høyere enn normalt.

Januar, årets første måned var preget av en rekke lavtrykk, og Værnes fikk ialt 2,6X mere nedbør enn normalt. Måneden var mildere enn vanlig med et gjennomsnitt på +3,5°C. Vestavær drev inn havsfugl som bla. alkekonge i ytre fjordstrøk. En stellerand ble sett ved Brekstad 28.1. og i Grilstadfjæra lå det en stellerand fra 15.1. til 26.3. Grønlandsmåke og 2 dvergdykkere i Trondheim var også uvanlig. Det milde vinterværet ga en rekke interessante observasjoner bla. med en taffeland i Nidelva 16.1., rødstrupe i Trondheim, 25 gråtrost og 70 stør på Ørland, dessuten overvintret en sandlo sammen med 8 tjeld og 24 myrsnipper ved Fevåg. På Linesøy ble 2 enkeltbekkasiner og en tundralo sett i slutten av måneden.

Ikke før 6 Februar ble det et høytrykk, som fortsatte ut måneden. Temperaturen var fortsatt over det normale, ca. 1°C over. Interessante observasjoner var en dvergfalk på Øysand 6.2. og en i Trondheim 26., og en rødstrupe 6.2. i Viggja. Vårtrekket åpnet som vanlig med en tidlig tjeld, denne gang på Øysand 26.2.

Også i Mars fikk vi 1,5X mere nedbør enn vanlig, og det var mildere (1,5°C over). Et kraftig lavtrykk fra Grønland 1.3. kom inn mot Norge 4.3. og ble etterfulgt av en sterk kald vind 5.3. Tiltross det kalde været fortsatte de tidlige vårtrekkerne å ankomme: 2 vipper 15.3., 9 gravand, storspove og 2 sanglerker ved Rissa 25.3., 4 spillende rugder på Storfosna 30.3. og en meget tidlig syngende måltrost samme dag og sted. I Tydal dukket det opp en knoppsvane i Græslidammen 20.3. og den ble der til 10.4.

April åpnet med en rekke tidlige observasjoner: 1 stjertand på Brekstad og i Selbu 1.4., 6 brunnakker same dag på Brekstad. Som i mars var middeltemperaturen 1,5°C høyere enn normalt, og det var mindre nedbør enn vanlig. F.o.m. 16 april var det sørlige vinder fra Middelhavet helt opp til Skandinavia, dette resulterte i en rekke tidlige observasjoner: linerle 11.4., heipiplerke 25.4., svarthvitfluesnapper 27.4., 2 låvesvaler, 1 sandsvale og 1 taksvale 28.4. og 3 løvsangere 29.4.

Mai viste seg å bli årets mest solfylte måned, temperaturen var 2,6°C høyere enn normalt og det var kun 60% av normal nedbør. Vindene var fortsatt av S til SØ retning, men dårlig vær i Sør-Europa sinket antagelig trekket noe (f.eks. meget sent vårtrekk i Storbritannia). Trekket ga en rekke uvanlige arter, med en damsnipe ved Rusasetervatnet 18.5. som høydepunkt., ellers var det en dverglo 15.5. og 3 svarthalespover på Gaulosen, dvergmåke 13.5., 1 turteldue på Frøya, 1 kjernebiter 18.5., en meget tidlig sivsanger 18.5. i Bjugn, og en uvanlig sotsnipe på Gaulosen 23.5.

God været fortsatte til 11. Juni, da startet rekken av tilsynelatende uendelige lavtrykk inn mot Vest-Norge. Temperaturen ble som følge av dette under normalen, mens det falt kun 80% av normal nedbør. De sørlige vindene i mai og begynnelsen av juni brakte enda en dvergmåke på Ørlandet 8.6., av uvanlige fugler ellers ble det meldt om 2 bøksangere ved Røros og 1 par brilleand fra Kvikne 3.6.!

Juli og ut året ga mere nedbør enn vanlig. 170% over normalen og 1°C lavere fikk vi i juli. Tross dette dystre været fant et par skogduer veien til Malvik 21.7., hvor de muligens hekket. En hortulan i Buvika 10.7. var også nøyst uvanlig, kanskje vi igjen kan glede oss over å få se mere av disse artene? Fra Røros ble det meldt 2 hekkefunn av duetrost, dette er en art som tydelig er mere vanlig

enn hittil kjent. En observasjon fra Strømmen i Rissa av 30 enkeltbekkasiner og 110 heilo så tidlig som 13.7. reflekterer kanskje mislykkede hekkeresultater, sett på bakgrunn av det dårlige været?

150% mere nedbør og 2°C lavere snitt temperatur ble fast for August. Under trekkfugl-observering på Titran i Frøya ble en rekke uvanlige observasjoner gjort, særlig havsfuglene var en overraskelse: 18 grålire, 3 storlire, storjo og mengder av havsule!

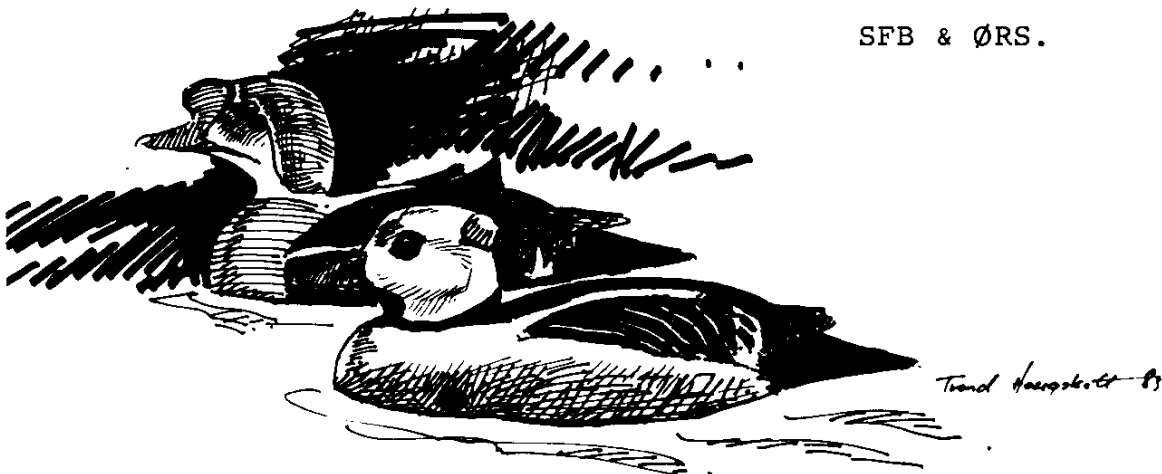
Den atlantiske påvirkningen av været fortsatte i September og ga 1°C høyere temperatur og 160% mere nedbør enn normalt. Kraftige lavtrykk 18. 25. og 28.9. ga sterke vestlige vinder og flere havsfugl observasjoner fra Frøya og Froan: 14 grålire, ca. 20 havhest, mere havsule og usedvanlige mengder av storjo. Ialt ble 12 ind. sett fra august til oktober. Blant alle godbitene her ute var det også noen få polarjo! På Halten dukket en turteldue opp den 22.9. Vadretrekket var bedre enn på mange år, uten at det var så godt som tidlig på 1970-tallet, tundraio var vel den arten som opptrådte i større antall enn vanlig. Perioden var preget av en rekke invasjonsarter, hvorav haukugle må bli høstens art. Observasjoner av haukugle er kommet inn fra Halten inn til Kongsvoll! Også grønnsisik og nøtteskrike var i bevegelse, således opplevde de britiske øyer en usedvanlig stor invasjon av nøtteskriker som nærmest regnet ned fra Nordsjøen ifølge øyenvitner. Endelig skal en praktærfugl hunn i Buvika 17.9. nevnes.

Oktober ga også 200% mer nedbør enn normalt og det var 1°C varmere enn normalt. Sterke vestlige vinder dominerte, den 23.10. kom et sterkt lavtrykk inn og det førte til at endel alkefugl ble sett inne i Trondheimsfjorden, dessuten var krykkja tallrik. På kysten var meget store mengder av krykkje i denne perioden. Som vanlig dukket det opp rariteter på Halten: vannrikse 11.10., vierspurv 13.10., polarjo 14.10. og en ubestemt kjerrhauk 20.10. Ved Orkanger ble en hvitkinngås sett 8.10. og en usedvanlig sen låvesvale 23.10. på Øysand rundet måneden av. Den rike rognebærhøsten skulle komme til å påvirke fuglelivet fra oktober og ut året.

November fikk også 200% mere nedbør, mens temperaturen var 1,5°C lavere. Senkningen av temperaturen skyldtes kaldluft fra arktis. Det milde været i oktober ga en rekke sene obs. av vadere, og som nevnt gjorde rognebærhøsten at tusenvis av trost ble sett i perioden og ut i desember. Tusenvis var det også av alkekonge i Froan, og en segransanger ble sett her 12.11. I Trondheim var det dessuten 2 due-trost blant alle gråtrostene!

Desember var mere variert med både lavtrykk og med østlige vinder med relativt bra vær. Temperaturen var 0,5°C over normalen, dessuten fikk vi 120% mere nedbør. I Grilstadfjæra dukket det den 10.12. opp en adult stellerand hann som ble med oss inn i det nye året. Det samme gjorde en kvartbekkasin i Leangenbukta. Den gode rognebærhøsten må ta skylden for at en flokk med 10 sidensvans ved Malvik ble en av høstens få observasjoner av arten, det ornitologiske år ble så avsluttet med en dvergdykker ved Stavne, Nidelva!

SFB & ØRS.

Tegnforklaring:

- + alle observasjoner fra fylket er tatt med.
- F female (hunn)
- M male (hann)
- ad. adultus (voksen)
- juv. juvenilis (ungfugl av året)
- imm. immature (umoden ungfugl)
- s. syngende individ

Følgende er benyttet for antatt status i fylket:

1. Ekstremt sjelden	inntil 10	observasjoner totalt.
2. Sjelden	1 - 10	observasjoner pr. år.
3. Uvanlig	11 - 100	"
4. Ikke uvanlig	101 - 1000	"
5. Vanlig	over 1000	"

SYSTEMATISK LISTE: *

Smålom (*Gavia stellata*) Ikke uvanlig/vanlig.

Overvintrer spredt og fåtallig. 6 Gaulosen 23.1., 1-3 Leangenbukta 14.1-6.3., 2 Grandefjæra 15.1., 3 Orkanger 6.2., 2 Botten, Rissa 16.6. og 1 Eidsvatn 9.6.

Storlom (*G. arctica*) Ikke uvanlig.

Få obs. fra vinteren: 2 Leangenbukta 14.1., 2 Viggja 6.2. (ØRS), 2 Slørdalsvatnet, Sunde 4.5. (RWI), 1 Titran 16.11. og 1 Viggja 15.12.

Islom (*G. immer*) Uvanlig.

Tidlig og sene obs.: 4 Grandefjæra 17.5., 1 Tarva 10.7. (JSA), 1 Froan 20.9. og 2 Gaulosen 22.9. (RWI).

Gulneblom (*G. adamsii*) Uvanlig.

1 Bynasset 2.1., 1 Halten 21.9. og 12.11., 6 Sauøy 11.11. og 1 Titran 16.11.

Dvergdykker + (*Tachybaptus ruficollis*) Sjelden.

2 Nidelva, Tiller 29.1. (GBA), 2 og 1 Tiller 9 og 18.3. (GBA), 1 Nidelva, Stavne 18.12. (ØRS) og 26.12. (GBA) og 1 Hommelvik 22.1. (GRO, HET)

Toppdykker + (*Podiceps cristatus*) Uvanlig.

1 Gaulosen 6.1-23.4. (DBO, GBA, ØRS) og 2,3 og 4 23.1, 6.2 og 19.3. (GBA, DBO), 1 Selva 23.1, 3 Viggja 6.2, 1 Hangerskjeret 27.2, 1 Grandefjæra 30.3. (alle ØRS), 1 Linesøy 1.4. (ALI), 1 Leangen-Ranheim 1-30.10 (NKA, GBA, ØRS) og 4 Viggja 15.12. (GBA).

*Ingen LRSK og NSKF arter har vært behandlet. Observasjoner som eventuelt underkjennes vil bli publisert i FR-1984.

Gråstrupedykker (*P. griseus*) Ikke uvanl. på kysten, uvanl. i fjorden.

1 Viggja 6.2. 2 Leangenbukta 27.4. (ØRS), 1 Gaulosen 23.4. (DBO),
1 Grilstad 23.4. (GBA), 6-7 Grandefjæra 28.4. (OOL), 2 Bogøyvær 20.9.
(GBA), 18 Storfosna 15.10. (ØRS), 3 Linesøy 6.11. (ALI, ØRS).

Horndykker (*P. auritus*) Ikke uvanl. på kysten, uvanl. i fjorden.

1 Hysnes 12.3. (BRN), 1 Ranheim 10.4. (GBA), 1 Buvika 17.9. (ØRS),
19 Storfosna 15.10. (ØRS), 3 Linesøy 6.11. (ALI, ØRS) og 1 Rotvoll-
bukta 12.11. (NKA).

Havhest + (*Fulmarus glacialis*) Ikke uvanl. på kysten.

4 og 1 Titran 1 og 6.9. (GBA, SHL), 15-20 Halten 20-22.9. (GBA).
1 kadaver Malvik-fjæra 9.10. (H.H.Jensen, S.A.Sæther).

Storlire + (*Puffinus gravis*) Ekstremt sjelden.

Høsten -83 ble det gjort obs. av lirer på Frøya i for Trøndelag
hittil ukjente mengder. 2 (sanns. 3) Titran 19.8. (SHL).

Grålire + (*P. griseus*) Sjelden.

3, 9, 6, 1 og 10 Titran 19., 24., 30.8., 5., 6.9. (SHL, GBA). 3 Halten 21.9.

Den døde havhesten som ble funnet i Malvik-fjæra i oktober. Foto: H. H. Jensen.

Havsvale + (*Hydrobates pelagicus*) Sjelden.

1 Sistranda 11.11. sluppet på Halten 12.11. (ARE).

Havsule + (*Sula bassana*) Ikke uvanlig.

250-300 Titran 12.8.-6.9. (GBA, SHL), sees jevnlig Froøyene
10-40, særlig ved Halten 20.9.-18.11. (GBA).

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*) Vanlig.

Ett stort skarvetrekk på flere tusen ved Titran 10.8.-9.9. (GBA, SHL).
Gråhegre (*Ardea cinerea*) Vanlig.

Overvintrer fåtallig i Trondheimsfjorden: 3 Flakk 2.1, 1 Malvik
29.1., 1 Leangenbukta 19.3., 9 Hasselvika 10.4., 1 par m. reir Selbu
14.5. (JSA), sanns. H Arli 9.5., 4 Rissa 3.12. (NKA) og 3 Ranheim 10.12.

Knoppsvane + (*Cygnus olor*) Ekstremt sjelden.

1 ad. Græslidammen, Tydal 20.3.-10.4. (JKI).

Sangsvane (*C. cygnus*) Ikke uvanlig.

Ekstremumstider: 75 ad. og 14 juv. Gaulosen 13.2. (DBO), 1 juv.
Agdenes 22.5. (SFB), 2 ad. Gaulosen 30.10. (ØRS, GBA), 16 ad. og 11 juv.
Frøya 17.11. (GBA) og 1 juv. Linesøy 30.10. (ALI).

Sædgås + (*Anser fabalis*) Sjelden.

1 Grandefjæra 17.5. (ØRS) og 1 Gaulosen 16. (DBO) til 30.10. (GBA, ØRS)
Kortnebbgås (*A. brachyrhynchus*) Ikke uvanlig.

Vårtrekk i perioden 7.-23.5. 148 Leangenbukta 13.5. 1 Gaulosen
29.5. (ØRS), 200, 275, 244, 285, 51, 148, 100+ Gaulosen 15, 16, 18, 19, 20, 21 og
23.5. (GBA, DBO, ØRS), 130-150 Byåsen 21.5. (MEI) og 50+ Bymarka 21.5.
Høsttrekket ga lave tall i år: 1 Gaulosen 14. og 17.9. (GBA), 15 og 16
9. og 10.10. (ØRS, RWI), 5 2.10. (ØRS).

Grå gås sp. ca. 60 mot SV Malvik 28.10. (SFB).

Grågåås (*A. anser*) Vanlig.

Uvanlige obs. fra Gaulosen/Orkanger. I ytre kyststrøk gikk trekket
i august og arten forsvant helt i september. (GBA, SHL). 3 Storfosna
31.3. (ØRS), 37 Grandefjæra 24.9. (ØRS), 200 Linesøy 9.10. (ALI), 10
Orkdal 8.10. (MMA), 13 og 18 Gaulosen 2. og 30.10. (GBA, ØRS), 10 Selbu
18.10. (!) (JSA), 64 Gaulosen 12.11.-4.12. (GBA, DBO, ØRS).

Kanadagås (*Branta canadensis*) Ikke uvanlig.

Gaulosen: 632 20.9. (NKA) og 730 maks. i -83 2.10. (ØRS) og
48 Grandefjæra 28.1. (ØRS).

Hvitkinngås + (*B. leucopsis*) Sjelden.

1 Munningen av Orkla 8.10. (MMA).

Gravand (*Tadorna tadorna*) Ikke uvanlig.

Ekstremumstider: 1 Hasselvika 27.1. (BRN), 2M Leangenbukta (ØRS),
9 Rissa (NKA) og 1 par Hasselvika (BRN) 25.3., 25 og 23 Rissa 10. og
12.4. (NKA, OOL), 2 Gaulosen 17.4. (NKA), 1 juv. Grilstad 29. og 30.10.

Brunnakke (*Anas penelope*) Vanlig (?).

Ekstremumstider: 2M&4F Brekstad 1.4. 2par Gaulosen 3.4.(ØRS), 2M &3F Rissa 9.4.(NKA), 65 Selbu 7.5. 1F m.pull. Selbu 8.7.(JSA), 29-30 Gaulosen 9-30.10. 150+ 24.9.(ØRS), 1 Grilstad 5.11.(GBA, MSK) og 1M Rissa 3.12.(NKA).

Krikkand (*An crecca*) Vanlig.

Ekstremumstider: 2M&4F Nidarø, Nidelva 16.1-19.3. 4M&3F Gaulosen 13.4.(GBA), 178 Selbu 30.4.(GBA, NKA), 37-19 Ranheim 15.10.-9.11. (GBA, NKA, ØRS), 16 Nidarø 30.10.(GBA, MSK), 10 Gaulosen 23.10.(ØRS), 7,1 og 1 26.11.,7 og 26.12.(GBA, ØRS), 130 Rusasetervatn 24.9.(ØRS) og 9F&3M Nidarø 7-31.12.(GBA, GLA, ØRS).

Stokkand (*A. platyrhynchos*) Vanlig.

Store antall: 315 Malvik 17.9.(SFB), 1100 Gaulosen 23.10. 350 Lauvøy 5.11.(ØRS) og 37par Frøya 17.11.GBA

Stjertand + (*A. acuta*) Uvanlig.

1M Brekstad 1.4.(ØRS), 1F Fikkjen, Selbu 1.4.(JSA), 1 par Øysand 24.4.(GBA), 2 par Gaulosen 28.4.(ØRS), 1M Grandefjæra 28.4.(OOL), 1 par Selbu 30.4.(GBA, NKA), 6 Rusasetervatn 24.9.(ØRS), 1F Ranheim 8.10-3.11.(GBA, NKA, ØRS), 1 Buvika og 1M Gaulosen 30.10.(ØRS).

Knekkand + (*A. querquedula*) Uvanlig.

2 par Aursunden 7.5.(RSS), 2M Rusasetervatn 18.5.(ØRS), 1 par Ranheim 29.5.(GBA), 1 par Innstrandfjæra 8.6.(ØRS).

Skjeand + (*A. clypeata*) Uvanlig.

1M og 1 par Selbu 7. og 14.5.(JSA), 1 par Selbu 8.5.(GLA, GBA), 1 par Lillevatnet 16.5. og 8.6. 1M Grandefjæra 17.5. 2M Rusasetervatn 18.5.(ØRS), 2M Gaulosen 18.5.(DBO), 1M Eidsvatn 9.6. 2 Grilstad 8.9. 1 Rusasetervatn 24.9.(ØRS).

Taffeland + (*Aythya ferina*) Sjelden.

1M Nidarø, Nidelva 16.1.-12.3.(GBA, JSA, ØRS) og 1F Selbu, Låen 30.4.(GBA, NKA).

Toppand (*A. fuligula*) Ikke uvanlig.

Vinter og vårobs., foruten nye sommerlok.: 5M&1F Nidarø 16-29.1. 3M&2F og 3M&4F Grilstad 22.1. og 27.2.(GBA), 1F Ranheim 29.1. 4 Grilstad 13.2. 2M&1F Nidarø 13.2. 12M&6F Gaulosen 28.4.(ØRS), 1 par Rissa 9 og 10.4.(NKA), 37 Selbu 7.5.(JSA), 1 par Samsjøen 17.5.(SFB), 8 Straumen, Rissa 21.5.(NKA), 1M Finnkoisjøen 27.6.(JSA), 1 Ranheim 8.9.(ØRS), 2 Leangenbukta 1.10.(NKA), 1 Grilstad 7.12. 1M og 2M&1F Nidarø 7-24.12.

Bergand (*A. marila*) Ikke uvanlig/uvanlig.

2 Gaulosen 16.1. 4 Grilstad 23.1.(GBA), 1 par Orkanger 6.2. 1 M Grilstadfjæra 26.3.(ØRS), 1M Leangenbukta 27.3.(ØRS), 29 Finnkoisjøen Tydal 27.6.(JSA, GRO), 4M&3F Hiåsjøen, Budal 20-22.6.(GBA, SHL), 4 Gaulosen 1.10.(NKA) og 1 9.10.(ØRS), 3 Ranheim 30.10.(GBA, MSK).

Praktærfugl + (*Somateria spectabilis*) Sjelden.

1ad. F Flatnesfjæra 1.4. 1 juv. M Døsvik 1.4. og 1ad F Buvika 17.9.
(alle ØRS).

Stellersand + (*Polysticta stelleri*) Ekstremt sjelden.

I takt med tendensen ellers i Europa er det stadig flere obs. de siste årene også i Trøndelag. 1F Grilstadfjæra 15.1.-26.3. (GBA, ØRS), 1 juv. Hovdetåa, Brekstad 28.1. (THO, ØRS), 1ad. M Grilstad 10-31.12. (GBA, ØRS).

Havelle (*Clangula hyemalis*) Vanlig.

1050 i en flokk Storfosna 31.3. (ØRS), 1 par Selbusjøen 30.4. (GBA, NK. 1 par Mosjøen, Tydal 15.5. 1 par Svartåsjøen 24.5. 14M Stugusjøen 15-28 6. 1M Selbu 26.6. (IKI), 12 Stugusjøen 5.6. 10M&5F Hiåsjøen, Budal 20-22.6. (GBA, SHL), 2M Finnkoisjøen 27.6. (JSA, GRO), 6 SV Titran 31.8. (SHL. 5 Sørburøy, Froan 7.10. (GBA), 1.2. og 30 Gaulosen 2,7 og 9.10. (ØRS) og 187 Storfosna 15.10. (ØRS).

Svartand (*Melanitta nigra*) Ikke uvanlig.

1M&3F Hiåsjøen, Budal 20-22.6. (GBA, SHL), 4 Finnkoisjøen 27.6. (JSA, GRO), 10 SV Titran 24.8. 3M&1F NØ Halten 20.9. (GBA).

Brilleand + (*M. perspicillata*) Ekstremt sjelden.

1 par i Grøntjønna, Kvikne 31.5-3.6. (KGU), denne obs. er belagt med foto, men det er mulig at hunnen var en sjøorre (til beh. hos NSKF). 1ad. hann har fremdeles tilhold på strekningen Malvik-Leangenbukta. (7. året på rad). Malvik 18.10. (SFB), 29.1.-26.3. (GBA, ØRS), Leangenbukta 7.12. (GBA, GLA), Være 26.12. (DBO).

Sjøorre (*M. Fusca*) Vanlig.

Innland og tidl. obs.: 2 Selbusjøen 8.5. (GBA; GLA), 7M alvik 1.6. (SFB), 2 par Svartåsjøen 4.6. (GBA, JKI, SHL), 3M&2F Hiåsjøen 20.-22.6. (GBA, SHL), 1 par Finnkoisjøen 27.6. (JSA, GRO), 1F m.6 juv. Svartåsjøen 12.6. 7par Øvlingen, Tydal 12.6. og 21.7. (IKI), 2 Ø Titran 1.9. (GBA) og 2M Grilstad 8.10. (ØRS).

Kvinand (*Bucephala clangula*) Vanlig.

1M&4F Tarva 8.7. (JSA), 1F hekket Rotvoll (GLA, GBA), 2 Sauøy, Froan 4.-5.10. 1 par Svellingen, Frøya 17.11. (GBA).

Lappfiskand + (*Mergus albellus*) Sjelden.

1M Nidelva v/Bakkebro 17.2. (HFH).

Laksand (*M. merganser*) Ikke uvanlig.

7M&5F Nidelva 29.1. (GBA), 1M Rissa 9.4. (NKA), 1F m.4 pull. og en med 10 pull. Krogstadøra 12.7. og 8.8. (RWI).

Havørn (*Haliaeetus albicilla*) Ikke uvanlig.

Fåtallig inne i Trondheimsfjorden. 2 Hasselvik 4-19.3. (BRN), 6 Sunde 6.2. (RWI), 4 Snillfjord 16.8. (GLA), 1ad. Gaulosen okt.-des. (DBO, ØRS), 1 Lade 13.12. (GLA) og 25 i en flokk Linesøy 14.12. (VSØ).

Kjerrhauk sp. + (*Circus sp.*) Sjelden.

En obs. av sanns. myrhauk: 1hunnfarget Kunna, Froan 20.10.(GBA).

Hønsehauk (*Accipiter gentilis*) Ikke uvanlig.

Spredt og fåtallig overvintring bla. ved Trondheimsfjorden: 1ad.F Grandefjæra 15.1.(ØRS, SOJ), 1 juv. Lade 13.2.(SFB, ØRS), 1ad. M Gaulosen 4.3., 1 Malvik 25.8.(SFB), 1 Strømmen 22.9.(BRN), 1 juv. Leangen 23.10., 1 juv. Gaulosen 30.10., 1 ad. Leangen 10.12., 2 Hasselvik 14.12.(BRN), 2 Jonsvatnet sep.-des.(GLA) og 1 ad.F Tarva 9.4.

Spurvehauk (*A. nisus*) Ikke uvanlig.

Status som hønsehauk, men noe mere vanlig(?).

Fjellvåk (*Buteo lagopus*) Ikke uvanlig.

Vår: 1 klæbu 15.4.(GBA), 1Leangenbukta 29.4.(ØRS), 2 Malvik 3.5.(SFB), 2 Sandstad 10.5.(ØRS), 1 Melhus 17.5.(SFB) og 1 Skjelstadmarka 18.8.(NK)

Kongeørn (*Aquila chrysaetos*) Uvanlig.

Vinterobs: 1 juv. Byneset kirke 2.1.(SOJ, ØRS), 1 Brettingen 20.1.(BRN), 1 ad. og 1 juv. Snillfjord 1.10.(GLA) og 1 juv. Bymarka 26.12.JEK

Fiskeørn + (*Pandion haliaetus*) Uvanlig.

2 hekkefunn , Røros.

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*) Uvanlig.

Arten ser ut til å være vanlig i ytre kyststrøk i trekketidene. 1 Gaulosen 24.4.(GLA, GBA), 1 Kunna Froan 26.10.(GBA). Pluss endel obs. fra Froan i aug.-sep.

Dvergfalk (*F. columbarius*) Ikke uvanlig.

Overvintring: 1M Gaulosen 6.2.(POS, ØRS), 1 Trondheim 26.2.(GBA). Vår: 1 Hasselvika 10.4.(BRN), 1M Gaulosen 28.4.(ØRS) og 1 leangenbukta 29.4.(ØRS). Høst: 2 Samsjøen 18.9.(GLA, JAK), 1 Malvik 18.9.(SFB), 1M Leangenbukta 18.9.(ØRS), 1 Sunde 1.10.(RWI), 1 Mule 9.10.(ØRS) og 1 Gaulosen 30.11.(RWI).

Jaktfalk (*F. rusticolus*) Uvanlig.

1 juv. Brekstad 15.1.(SOJ, ØRS), 1 Samsjøen 16. og 18.9.(GLA) og 1 Tarva 9.4.

Vandrefalk + (*F. peregrinus*) Sjelden.

1 juv. Sauøy, Froan 5.10.(GBA).

Stor falk sp. 1 Bynesset 18.4.(JAK, GLA).

Lirype (*Lagopus lagopus*) Vanlig.

1 Lade 3.12.(ØRS) er et noe uvanl. oppholdsted for arten.

Vannrikse + (*Rallus aquaticus*) Sjelden.

1 Halten 11.10.(GBA).

Sothøne + (*Fulica atra*) Uvanlig.

5 par Lillevann, Agdenes 17.5. ingen i Rusasetvatnet(Pga.uttapping) (ØRS), 1 Grandefjæra 17.5.(ØRS), 1 Stavne 28.4.(MEI), 1 Orkla 18.6.(GBA)

Trane (Grus grus) Ikke uvanlig.

9 Selbu 30.4.(GBA), 1 Øysand 21.9.-23.9.(AER, RWI, ØRS) og 1 juv. Storøya, Selbu 18.10.(JSA).

Tjeld (Haematopus ostralegus) Vanlig.

Overvintring: 8 Fevåg 23.1.(JSA). Vår: 1 Gaulosen 26.2.(DBO), 9 Fevåg 27.2.(BRN), 1 Grilstad 6.3., 200+ Rissa 25.3.(NKA), 260 Storfosna 31.3., 230+ Brekstad 1.4., 1 Stugusjøen 17.6.(IKI). Høst: 1 Saksvik 10.10.(SFB), 10 Fevåg 30.10.(BRN), 2 juv. Buvika 30.10.(ØRS) og 1 juv. 18.1.

Dverglo + (Charadrius dubius) Uvanlig.

Hekker på Gaulosen: 1 15.5.(ØRS), 2 18.5.(GBA) og 1 par m. pull 21.6.(NKA). Ett engstelig ind. ved Orkla, Orkanger (hekking?) 18.6.(GBA, SHL).

Sandlo (C. hiaticula) Vanlig.

Overvintring: 1 Fevåg 23.1.(JSA). Vår: 6 Storfosna 31.3.(ØRS). Høst: 20 Ranheim 8.9. og 1 Gaulosen 2.10.

Heilo (Pluvialis apricaria) Vanlig.

Vår: 1 Klæbu 25.4.(GBA), 2 Trondheim 26.4.(MEI), 45 Malvik 6.5.(SFB) og 1 par Sunde 8.5.(RWI). Høst: 110 Rissa 13.7.(NKA), 2 Malvik 17.9.(SFB), 40 Flatnesfjæra, Ørland 24.9.(ØRS) og 1 Titran 10.10.(GBA).

Tundralo (P. squatarola) Ikke uvanlig.

Overvintring: 1 Linesøy, sist sett 14.5.(ALI). Høst: 2 Ranheim 8.9., 28 Leangenbukta 20.9., 13 Gaulosen 21.9.(RWI, ØRS), 34 Storfosna 15.10.(ØRS), 4 Gaulosen 16.10.(GBA) og 1 Tårnes 5.11.(ALI, ØRS).

Vipe (Vanellus vanellus) Vanlig.

Vår: 2 Leangenbukta 15.3.(MEI), 1 Være 15.3.(SFB), 2 Sunde 18.3. 5 strekn. Leangen-Være 19.3. og 20 Vikhamar 20.3. Høst: 1000 Øysand 7.10.(ØRS), 300+ Gaulosen 23.10., 60 Leangen 27.10., 50 Gaulosen 30.10. 2 Tårnes 5.11.(ALI, ØRS) og 2 Linesøy 6.11.(ALI, ØRS).

Polarsnipe (Calidris canutus) Ikke uvanlig.

Overvintring: 3 Brekstad 15.1.(ØRS) og 16 Fevåg 23.1.(JSA). Vår: 4 Brekstad 1.4.(ØRS). Høst: 3 Ranheim 8.9., 50+ Brekstad 24.9.(ØRS), 2 Gaulosen 10.10.(RWI) og 13 Tårnes 5.11.(ALI, ØRS).

Sandløper + (C. alba) Sjelden.

1 Gaulosen 24.9.(DBO) er eneste innrapporterte obs.

Dvergsnipe (C. minuta) Vanlig.

20 Ranheim 8.9., 65 Gaulosen 11.9.(DBO), 28 Grilstad 17.9., 27 Gaulosen 21.9., 1 Ranheim 5.11.

Temmincksnipe (C. temminckii) Uvanlig.

1 i spill Grandefjæra 17.5.(ØRS), 1 Gaulosen 15.5.(ØRS) og 18.5.(GBA), 2 Grønøra, Orkanger 18.6.(GBA, SHL) og 3 Hiåsjøen, Budal 21.6.

Tundrasnipe (C. ferruginea) Uvanlig.

Fåtallig: 1 Gaulosen 17.9.(ØRS) og 30.9.(GBA), 1 Grilstad 18.9.

Fjæreplytt (C. Maritima) Vanlig.

Overvintring: 200+ Brekstad 15.1.(ØRS), 5 Orkanger 6.2.(ØRS), 80 Rye 27.2.(ØRS) og 90 Være 26.12.(DBO).

Myrsnipe (C. alpina) Vanlig.

Overvintring: 24 Fevåg 23.1.(JSA) og 9 Saksvik 27.2.(GBA). Vår: 1 Grandefjæra 30.3.(ØRS), 4 Gaulosen 15.5. og 14,6 og 7 18.,23., 26.5.(GBA), 12 i spill Grandefjæra 17.5.(ØRS). Høst: 50 Orkanger 17.9. (MMA), 100+ Grandefjæra 24.9.(ØRS), 140 Gaulosen 2.10.(ØRS), 68 Ranheim 8.10., 23 Grilstad 23.10.(NKA), 1 Gaulosen og 1 Leangenbukta 30.10., 2 Tårnes 5.11.(ALI, ØRS), 13 Ranheim 13.11.(NKA) og 18 Være 26.1.

Fjellmyrløper + (Limicola falcinellus) Sjelden.

4 territorier Røros 6-7.7.(JBE, ØLU).

Brusfugl (Philomachus pugnax) Vanlig.

Vår: 1 Selbu 8.5.(GLA, GBA), 9M & 4F på lek Grandefjæra 17.5.(ØRS), Høst: 20 Strømmen 13.7.(NKA), 30 Være 18.9. (NKA), 5 Frøya 24.8.(GBA) 1 Titran 5.9.(GBA, SHL) Og 200+ Grandefjæra 24.9.(ØRS).

Enkeltbekkasin (Gallinago gallinago) Vanlig.

Overvintring: 2 Linesøy 23.1.(ALI). Vår: 30+ Strømmen 9.4.(NKA), 1 Leangenbukta 25.4.(ØRS). Høst: 30+ Strømmen 13.7.(NKA), 7 Gaulosen 23.8.(RWI), 29 Leinstrand 15.10.(DBO), 1 Tårnes 5.11.(ALI, ØRS) og 1 Linesøy 6.11.(ALI, ØRS).

Kvartbekkasin (Lymnocyptes minimus) Uvanlig.

Vår: 1 Strømmen 9.4.(NKA). Høst: 1 Leangenbukta 18.9.(ØRS), 1,2 og 1 Sauøy, Froan 4.,5. og 6.10.(GBA), 1 Halten 12.10.(GBA) og 1 Leangenbukta 18.-31.12.(GBA, ØRS).

Rugde (Scolopax rusticola) Vanlig.

4 Storfosna 31.3.(ØRS), 2 Malvik 15.4.(MEI), 1 Malvik 20.4.(GBA, NKA), 1 Gaulosen 3.4.(ØRS) og 1 Jonsvatnet 23.4.(SFB).

Svarthalespove + (Limosa limosa) Sjelden.

1 Selbu 30.4.(GBA, NKA) og 2 Gaulosen 13.5.(GBA) + 3 15.5.(ØRS).

Lappspove (L. lapponica) Ikke uvanlig.

Vår: 20+ Storfosna 31.3.(ØRS), 26 Flatnesfjæra 1.4.(ØRS), 3 Gaulosen 13.5. og 1 23.6. (GBA). Høst: 2 Halten 21.9.(GBA) og 6 Grandefj. 24.9.

Småspove (Numenius phaeopus) Vanlig.

Vår: 2 Selbu 8.5.(GLA, GBA, THA), 1 Laugen 15.5. og 1 Lillevann 17.5. Høst: Trekk i Malvik fra 26.7. til 7.8. bla. 3 Midtsand 28.7.(SFB).

Storspove (N. arquata) Vanlig.

Vår: 1 Strømmen 25.3. (NKA, BRN), 50+ Storfosna 31.3.(ØRS), 1 Malvik 14.4.(SFB), 30+ Gaulosen 13.4.(MEI) og 1 i spill Oppdal 29.5.(SFB). Høst: 6 Storfosna 15.10.(ØRS), 3 Sauøy 12.11.(GBA) og 1 Halten 15.11.(GBA)

Sotsnipe (*Tringa erythropus*) Uvanlig.

En uvanlig vårobs.: 1 Gaulosen 23.5.(GBA). Høst: 2 juv. Gaulosen 5.8.(DBO), 1 Leangenbukta 6.8.(GBA) og 1 Titran 21.8.(GBA, SHL).

Rødstilk (*T. totanus*) Vanlig.

Vår: 4 Strømmen 30.3.(ØRS), og 1 9.4.(NKA), 5 Malvik 12.5.(SFB), 6 Gaulosen 15.5.(ØRS). Høst: 10 Malvik 18.7.(SFB), 1 Leangenbukta 27.10.(ØRS) og 12.11.(NKA).

Gluttsnipe (*T. nebularia*) Vanlig(?).

2 Selbu 30.4.(GBA, NKA) er den eneste innsendte obs.

Damsnipe + (*T. stagnatilis*) Ekstremt sjelden.

Første funn i fylket: 1sd. Rusasetervatn 18.5.(ØRS). Til beh. NSKF.

Skogsnipe (*T. ochropus*) Uvanlig/Ikke uvanlig.

1 Selbu 30.4.(GBA, NKA), 1 Bymarka 6.5. 2 Selbu 8.5.(GBA), 1 Mostadmarka 5.6. og 1 Storfosna 24.9.(ØRS).

Grønnstilk (*T. glareola*) Ikke uvanlig.

2 Selbu 8.5.(GLA, GBA, THA) og 1 Gaulosen 15.5.(GBA).

Strandsnipe (*Actitis hypoleucos*) Vanlig.

Vår: 1 Imsterfjord 5.5.(RWI) og 4 Selbu 8.5.(GLA, GBA, THA). Høst: Trekk i Malvik fra 22.7. til 10.9. bl.a. 20 Midtsand 28.7.(SFB) og 1 Leangenbukta 17.9.(ØRS).

Steinvender (*Arenaria interpres*) Vanlig.

Overvintring: 130+ Brekstad 28.1.(ØRS), 2 og 3 Saksvik 27.2. og 12.3 (GBA) og 3 Være 26.12.(DBO).

Polarjo + (*Stercorarius pomarinus*) Sjelden.

1 Frøya 5.9. og 1 Froan 14.10.(GBA).

Fjelljo (*S. longicaudus*) Ikke uvanlig.

Kun en innrapportert obs.: 11+ Finnkoisjøen, Tydal 27.6.(JSA, GRO).

Storjo + (*S. skua*) Uvanlig.

Inntil -83 var det få obs. av arten i fylket. Imidlertid ser det ut som om arten er regelmessig i ytre kyststrøk: 1 ad. Frøya 23.8. 2 ad. 4.9. 1 Juv. 5.9. 2 ad. & 1 Juv. 6.9. 1 juv Halten 21.9. 1 22.9. 1 13.10. 1 Froan 6.-7.10. og 1 Finnværet 18.10.(alle GBA).

Dvergmåke + (*Larus minutus*) Sjelden.

1 ad. Leangenbukta 13.5. og 1 juv. Innstrandfjæra, Ørland 8.6.(ØRS).

Hettemåke (*L. ridibundus*) Vanlig.

Vinterobs.: 32 Brekstad 28.1. og 120 Grilstadfjæra 31.12. Hekking: 2 reir på taket av Dora, Trondheim 17.6.(GLA), 150 par Gaulosen 15.5. og 10 par Rusasetvatnet 17.5.(ØRS).

Fiskemåke (*L. canus*) Vanlig.

Vinterobs.: mange enkeltind. og små flokker rundt om. 17 Leangenbukta 14.1. og 78 Ranheim 5.3.

Sildemåke (*L. fuscus*) Vanlig.

Vår: 2ad. Leangenbukta 28.4., 355 ad. Eidsvatn 18.5.(ØRS), hekking: 1 par(3 egg) Gagnåsvatn, Orkanger 18.6., 9+ par Ystholmen, Sunde Sen obs.: 50 Froan 7.10. og 1 20.10.(GBA).

Grønlandsmåke + (*L. glaucooides*) Sjelden.

Invasjon på Shetland i januar har ikke gitt lignende her. 1 juv. Grilstad 16.1.(GBA), 1 juv. Ravnkloa 22.1.(GBA), 1 juv. Frøset 27.2.(ØRS) og 1 juv. Hommelvik 19.3.(PIV). Alle sanns. samme fugl.

Polarmåke + (*L. hyperboreus*) Sjelden.

En ordinær opptreden: 1 juv. Trondheim 16.1.(ØRS), 1 juv. Trondheim 29.1.(GBA, JDA), 1 juv. Hemnefjorden 14.3.(AKJ) og 1 imm Beian 30.3.

Krykkje (*Rissa tridactyla*) Vanlig.

Enkeltind. og små flokker inne i Trondheimsfjorden okt-nov.: 1 Leangenbukta 23.10., 21 Ranheim 29.10., 3 Leangen 1.11. Meget tallrik på kysten etter vedvarende stormer: 2000+ Linesøy 6.11.(ALI, ØRS) og inntil 10000 Frøya okt-nov.(GBA).

Makrellterne (*Sterna hirundo*) Vanlig.

Vår: 4 Imsterfjorden 5.5.(RWI). Hekking: en av de beste ses. på 5-6 år., 1 reir Dora, Trondheim(GLA). Høst: 1 Øysand 17.9.

Rødnebbterne (*S. paradisea*) Vanlig.

Hekkeses. som for makrellterne.

Terne sp. 1 Halten 20.9.(GBA).

Lomvi (*Uria aalge*) Vanlig.

2 Leangen 29.10., 4 Leangen 1.11., 1 Leangen 12.11. og 1 Øysand 19.11.

Alke (*Alca torda*) Vanlig.

2 Ranheim 29.10. og 5 Leangen 12.11.

Teiste (*Cephus grylle*) Vanlig.

Spredt og fåtallig i Tr. fjorden: 2 Byneset 2.1., 3 Midtsand 29.1., 1 Malvik 21.3. og 77 Storfosna 15.10.

Alkekonge (Alle alle) Vanlig.

Meget vanlig på kysten, sjelden i Tr. fjorden: 1 Innstrandfjæra 15.1., 1 Grandefjæra 15.1., 5 Linesøy 22.1., 9 Mølnbukta 23.1., 1 Rissa 27.1., 1 Hysnes 2.2., 5 Halten 12.10., 1 Linesøy 30.10. og i tusenvis på Froan etter 12.11.(GBA).

Lunde (*Fratercula arctica*) Ikke uvanlig.

1 Hasselvik 27.1., Hekking: noen få par Froan.

Skogdue + (*Columba oenas*) Ekstremt sjelden.

Denne sjeldne arten er kanskje på vei tilbake igjen? 1 par og mulig hekking på Malvik 21.7.-20.8.(SFB).

Ringdue (*C. palumbus*) Vanlig.

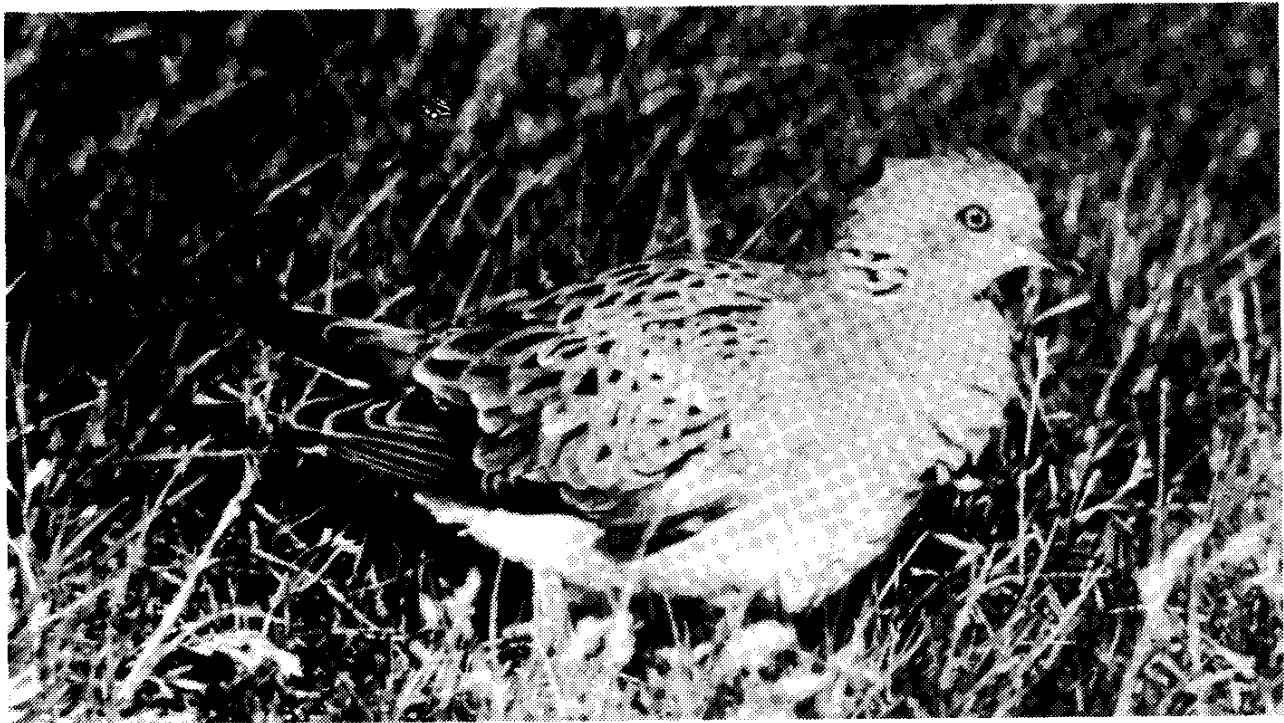
Vinterobs.: 1 Trondheim 25.1.(RPE). Vår: 1 Sunde 20.3.(RWI)., 1 Leang
25.3.(ØRS)., 27 Gaulosen 3.4.(ØRS), 200 Malvik 31.8., 100+ Botngård
24.9. Sen obs.: 5 Gaulosen 27.10.

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*) Uvanlig/ikke uvanlig.

Status er usikker, observasjoner er ønskelig.

Turteldue + (*S. turtur*) Ekstremt sjelden.

1 Frøya mai (Fam. Skauge)., 1 ad. Frøya tidl. aug.(BST) og 1 ad.
Halten 22.9.(GBA, BST).

Adult turteldue på Halten høsten 1983. Foto: G. Bangjord.

Gjøk (*Cuculus canorus*) Vanlig.

Vår: 1 Sunde 12.5.(RWI)., 1 Bymarka 13.5., 1 Agdenes 16.5., 1 Mal-
vik 26.5.

Snøggle + (*Nyctea scandiaca*) Sjelden.

En obs.: 1F Linesøy 22.1.(ALI).

Haukugle (*Surnia ulula*) Uvanlig.

Invasjon på høsten fra aug. og ut året. Obs. fra Kongsvoll og
ut til Halten. Egen rapport om invasjonen kommer i TN senere.

Kattugle (*Strix aluco*) Uvanlig.

8 bebodde holker (GLA, GBA) og 1M Stavne, Nidelva 4.4.

Hornugle (*Asio otus*) Uvanlig.

1 død Storfosna 30.3.(ØRS).

Jordugle (*A. flammeus*) Uvanlig.

1 Selbu 30.4.(GBA, NKA). 1 Momyrvatnet 3.6. flere obs. fra Froan-
Halten i okt-nov.(GBA).

Perleugle (*Aegolius funereus*) Uvanlig.

1 syngende Hommelvik 2.8.(JSA).

Tårnseiler (*Apus apus*) Vanlig.

Vår: 1 Lade 22.5.(ØRS) og 3 Stavne, Nidelva 22.5.(MEI).

Vendehals (*Jynx torquilla*) Uvanlig.

Vår: 1 Støren 27.5.(MEI)., 1 Øyangsvatnet, Lensvik 14.6 og 1 20.6.
Hekkefunn: Sundehalvøya (RWI).

Gråspett (*Picus canus*) Uvanlig.

Eneste kommentar: regelmessig Sundehalvøya (RWI).

Grønnspekk (*P. viridis*) Uvanlig.

1 Bymarka 15.5., 1 juv. Ranheim jul-aug. (KLO).

Svartspett (*Dryocopus martius*) Uvanlig.

Obs. fra Rissa, Aune i Tydal, Elvran, Lundamo og Malvik.

Flaggspett (*Dendrocopus major*) Uvanlig.

Få obs.: 1F Malvik 1.2., 1 Storfosna 31.3., 1 Malvik 20.8.

Dvergspett (*D. minor*) Uvanlig.

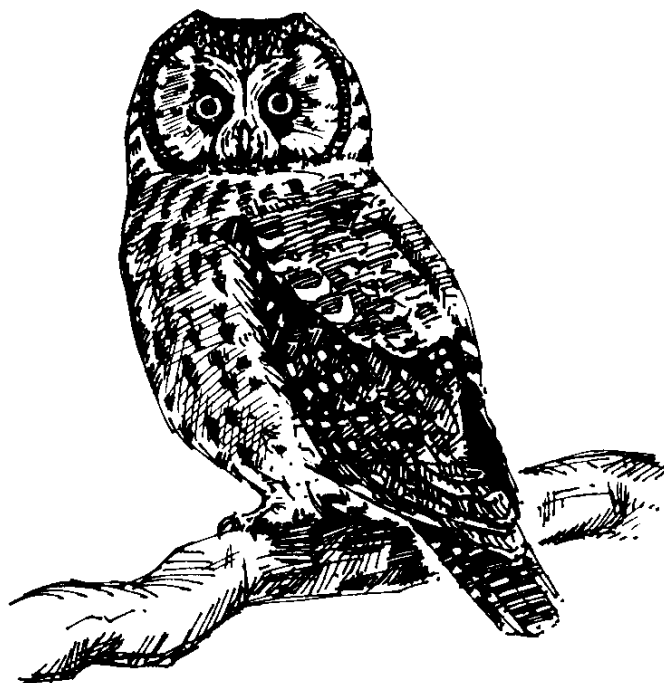
1 Agdenes 23.1.(KMS) og 1 Gaulosen 16.10.(DBO).

Sanglerke (*Alauda arvensis*) Vanlig.

Vår: 2 Strømmen 25.3.(NKA), 1 Malvik 27.3. Høst: 2 V Malvik 1.10.
1 Malvik 2.10., 1 Froan 10.-12.11. og 1 Halten 13.11.(GBA).

Fjellerke + (*Eremophila alpestris*) Sjelden.

1 par Hiåsjøen, Budal (GBA, SHL).

trond Haugseth 83

Sandsvale (*Riparia riparia*) Vanlig.

Vår: 1 Gaulosen 28.4.(ØRS).

Låvesvale (*Hirundo rustica*) Vanlig.

Vår: 2 Gaulosen 28.4.(ØRS), 2 Trondheim 6.5., 1 Selbu 8.5., Høst: 1 Brekstad 24.9., 2 Leangenbukta 29.9., 1 Gaulosen 23.10.(ØRS), denne siste obs. ble gjort dagen før en snøstorm!

Taksvale (*Delichon urbica*) Vanlig.

Vår: 1 Trondheim 28.4.(MEI)., 30 Vikhamar 14.8.

Trepiplerke (*Anthus trivialis*) Vanlig.

Vår: 1 Byneset 4.5.(GBA)., 2 Bymarka 4.5.(MEI)., 1 Klæbu 6.5. og 1 Malvik 7.5. Høst: 1 Titran 2.9., 4 Leangen 8.9. og 1 Malvik 10.9.

Heipiplerke (*A. pratensis*) Vanlig.

Vår: 1 Malvik 25.4.(SFB)., 1 Klæbu 25.4.(GBA). 8 syngende Gråkallen, Bymarka 14.5.(NKA). Høst: 50 Malvik 25.8. og sist sett 17.9.

Skjærpiplerke (*A. spinoletta*) Vanlig.

Overvintr. vanl. på kysten. 6 Brekstad 28.1.(ØRS).

Linerle (*Motacilla alba*) Vanlig.

Vår: 1 Ringve, Tr. 11.4.(GLA)., ellers Sunde 13.4., Hommelvik 14.4. Buvika 17.4. og Bjugn 17.4. Høst: 1 Gaulosen 2.10.(ØRS).

Sidensvans (*Bombycilla garrulus*) Vanlig.

Fl. obs. fra Tr. til Malvik: 13.1.-14.2., 140+ Lade 7.2., 24 Lade 13.1., 20 Malvik 9.2. og 17 Hundhammeren 29.1., 6 Gaulosen 6.3. Høsten -83 ga kunn en obs.(!): 10 Malvik 25.12., dette skyldes ant. mye rognbær.

Fossefall (*Cinclus cinclus*) Vanlig.

En obs. fra saltvann: 1 Hasselvik 6.2.(BRN).

Gjerdesmett (*Troglodytes troglodytes*) Vanlig.

Vår: 1 Bymarka 4.4.(MEI). Etter den milde vinteren var bestanden god på senhøsten, med mange obs. fra Trondheimsområdet.

Jernspurv (*Prunella modularis*) Vanlig.

Vår: meget tidlig: 1 Sundehalvøya 28.3.(RWI)., 5 Tr. 20.4. Høst: 1 Leangenbukta 8.10.(ØRS).

Rødstrupe (*Erithacus rubecula*) Vanlig.

Vinterobs.: 1 Tr. 5.1. og 25.1.(RPE)., 1 Viggja 6.2.(ØRS). Vår: 3 Gaulosen 13.4. Uvanlig mange i desember fra Leangen, Nidelva og Sunde.

Blåstrupe (*Luscinia luscinia*) Vanlig.

Vår: 1M Grandefjæra 17.5.(ØRS) og 1M Støren 27.5. Høst: trekk i perioden 6.8. til 20.8. Malvik (SFB).

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*) Vanlig.

Vår: 1 Bymarka 13.5.(MEI) og 2 Malvik 14.5. Høst: 2 Halten 12.10.(GBA)

Buskskvett (*Saxicola rubetra*) Vanlig.

Vår: 1 Byneset 6.5. (GBA).

Steinskvett (*Oenanthe oenanthe*) Vanlig.

Vår: 1 Være 20.4. (SFB)., 1 Midtsand 23.4., 1F Gaulosen 28.4., 1M Sunde 27.4. og 3 Selbu 8.5. Høst: trekk i Malvik 6.8. til 3.9. 3 Ranheim 17.9., og 1 Froan 4.10. (GBA).

Ringtrost (*Turdus torquatus*) Ikke uvanlig.

Vår: 1M Sunde 8.5. (RWI)., 1 par Gråkallen 14.5. Høst: 1 Gaulosen 22.9
Svarttrost (*T. merula*) Vanlig.

Vinterobs.: 1 Uthaug 15.1., 3 Malvik 2.1.-23.3. Mange obs. fra des. Leangenbukta(2), Malvik, Hommelvik, Midtsand, Trolla(4) og Elsterprk(3)

Gråtrost (*T. pilaris*) Vanlig.

Overvintr.: enkeltind. i Tr.: 4 Lade 24.1., 1 Rosenborg 8.3. og mere tallrik på kysten: 25 Grandefjæra 15.1. Høst: store antall langt utpå høsten pga. det uvanlig gode rognebærråret: 5000 Gaulosen 9.10., 500+ Malvik 10.12., 1000+ Malvik 11.12., 3000+ Tr. 16.12., 130 Selbu 26-28.12. og 2 Røros 27.12.

Måltrost (*T. philomelos*) Vanlig.

Vår: tidlig: 1 syngende Storfosna 31.3. (ØRS). Høst: 1 Leangen 29.10.

Rødvingetrost (*T. iliacus*) Vanlig.

Mange enkelt ind. i des., 25 Saupstad 1.12. (MEI).

Duetrost + (*T. viscivorus*) Sjelden.

Hekkefunn: 1 par (D17) Rosmosjøen, Røros (AKJ) og 1 par Røros (JBE)., 2 Trondheim i nov. (RPE).

Sivsanger (*Achrocephalus schoenobaenus*) Uvanlig.

Vår: tidlig: 1 Eidsvatn, Bjugn 18.5. (ØRS)., 1 3km. Ø for Øyangen, Lensvik
Gulsanger (*Hippolais icterina*) Ikke uvanlig.

Vår: 1 Rusasetervatn 17.5. (ØRS)., 1 Jonsvatnet 21.5., 1 Malvik 23.5.
Møller (*Sylvia curruca*) Ikke uvanlig.

1 Malvik 17.5. (SFB)., 1 Støren 27.5. og 1 Stavne, Nidelva 28.5.
Tornsanger (*S. communis*) Vanlig.

Vår: 1 Lade 14.5. (ØRS), 1 Støren 27.5. Høst: 1 Storfosna 16.10. og 1 Halten 12.10.

Munk (*S. atricapilla*) Vanlig.

Vinterobs.: 1M Tr. 12.-16.1. (RPE) og 1F Malvik 1.2.-15.2. (SFB). 1F Lade 7.2. (ØRS). Vår: 1M Leangen 13.5. (ØRS) og 1 Klett og Tomset 15.5. Høst: 1 Malvik 30.10., 1F Frøya 8.11. (GBA) og 1M Leangen 27.11.

Bøksanger + (*Phylloscopus sibilatrix*) Sjelden.

1 s. Risnosjøen, Røros 9.6. 1 s. Rambergsjøen, Røros 9.6. (AKJ)., 1 ringm. Frøya 4.9. (GBA).

Gransanger (*P. collybita*) Vanlig.

Vår: 1 Malvik og 1 Hallset, Tr. 20.4. (MEI, SFB)., 1 Lade og Stavne 21.4. Høst: sene obs. 1 Malvik 16.10., 1 Leangen 29.10., og 1 Froan 10-12.11. (GBA).

Løvsanger (*P. trochilus*) Vanlig.

Vår: 3 Leangenbukta 29.4. (ØRS), 1 Bymarka 1.5., og 1 Flakk 3.5.

Fuglekonge (*Regulus regulus*) Vanlig.

Høsttrekk: 30 var max. Sauøya, Froan 4.10. og 3 Frøya 17.11. (GBA).

Gråfluesnapper (*Muscicapa striata*) Vanlig.

Vår: 1 Laugen, Skaun 15.5. (ØRS). Høst: 1 Jonsvatn 11.9. og 1 Malvik 19.9. (SFB).

Svarthvitfluesnapper (*Ficedula hypoleuca*) Vanlig.

Vår: meget tidlig på Gaulosen: 2 Almlia 27.4. (JLI)., 1 Hoem, Tr. 29.4. (MEI)., 2 Almlia 30.4. (JSA, ØRS)., 1 Malvik 1.5. og 1 Jonsv. 1.5.

Stjertmeis (*Aegithalos caudatus*) Uvanlig.

1 Saupstad, Trondheim 25.10. (MEI).

Lappmeis (*Parus cinctus*) Uvanlig.

1 Feragen, Røros 7.6. (JBE, ØLU).

Spettmeis (*Sitta europea*) Uvanlig.

1 Lade 7.2. (ØRS)., regulær på Byneset i Almelia bla.: 1 27.3. og 1 30.10., 1 Hundhammaren 10.4. (MEI) og 1 Gryta, Hitra 10.5. (ØRS).

Nøtteskrike (*Garrulus glandarius*) Vanlig.

Masseopptreden og invasjon på høsten, se bla. BTO News 129. Av uvanlige obs. kan nevnes: 1 Lade 18.9.(ØRS).

Kornkråke (*Corvus frugilegus*) Ikke uvanlig.

Alle obs stammer ifra de to koloniene i Trondheim. 5 Buvika 6.2.(ØR
1 Gaulosen 2.10. 3 23.10.(ØRS)., 14 Malvik 28.3.(SFB).

Kråke (*C. corone*) Vanlig.

2000 overvintret Ranheim nov-feb.(ØRS).

Svartkråke (*C. c. corone*) Sjelden.

1 skutt Ås, Tydal 5.4.(IKI).

Ravn (*C. corax*) Vanlig.

16 Gaulosen 12.3.(GBA) og 13 27.11.(DBO).

Stær (*Sturnus vulgaris*) Vanlig.

Overvintring: 60 Brekstad 15.1.(ØRS) og 10 Agdenes 23.1.(ØRS).

Vår: 1 Leangen 6.3.(ØRS), 1 Jakobsli 11.3., og 1 Sunde 15.3. Tallrik på senhøsten, f.eks.: 100 Leangen 1.11., 10 Hasselvika 10.12., 1 Buvika 26.12., og 8 Rosenborg, Tr. 28.12.

Bokfink (*Fringilla coelebs*) Vanlig.

Overvintring: 1 Selbu jan-feb. , 1M Grilstad 16.1., og 4 Fevåg 23.1.

Vår: 2M Rissa 12.3.(BRN), 1M Storfosna 31.3.(ØRS), 1 Tr. 4 .4. Sene høstobs.: 6 Leangen 3.12., 2 Jakobsli 28.12., 2F Hasselvika 25.12., 4 Trolla, Tr. des.

Bjørkefink (*F. montifringilla*) Vanlig.

Vår: 2 Klæbu 28.4. og 3 Bymarka 1.5. Vinter og sene høstobs.: 10 Malvik 30.1., fra Trondheim er følgende antall rapportert: 4,3,2,1,1, 36,16,1,20,30+,5,5,3,2,17,2, alle fra des.

Grønnsisik (*Carduelis spinus*) Vanlig.

Invasjonsopptreden fra 29.7. til nov-des. Stort sett flokker på 20 til 200 ble observert, med spredte ind. i des. 200 Gaulosen 30.10., 200+ Sjøberg 24.11., 80+ Nidelva 7.12.

Bergirisk (*C. flavirostris*) Vanlig.

Overvintring: 50+ Grandefjæra 15.1.(ØRS). Sene høstobs.: 50+ Gaulosen 2.10. og 36 Grilstad 18.12.

Gråsisik (*C. flammea*) Vanlig.

Svært få ble sett i lavlandet på høsten: 25 Tårnes S 5.11. og 150+ Oppdal 10.12.

Polarsisik (*C. hornemanni*) Sjelden.

5 Sauøy, Froan 6.10.(GBA).

Grankorsnebb (*Loxia curvirostra*) Vanlig.

Tallrik pga kongleår. 30 Storfosna 6.10.(ØRS).

Furukorsnebb (*L. pytyopsittacus*) Uvanlig.

Utbredelsen lite kjent. 1 par m. juv. Lensvik 14.6.(GBA, SHL).

Konglebit (*Pinicola enucleator*) Sjelden.

2F Ås, Tydal 10.10. (IKI).

Kjernebiter (*Coccothraustes coccothraustes*) Ekstremt sjelden.

1M Ås, Tydal 19.5. (IKI).

Lappspurv (*Calcarius lapponicus*) Ikke uvanlig.

Trekkobs.: 1 Selbu 8.5. (GLA, GBA), 1 Øysand 7.8. (GBA) og 1 Grilstad 8.9. (ØRS).

Snøspurv (*Plectrophenax nivalis*) Vanlig.

Vår: 6 Malvik 11.2., 2M Vigor; Orkanger 4.4. (MMA), 200+ Reppe 10.4.
Høst: 1 Malvik 18.9., 2 17.9., 1 Storfosna 15.10., 25 Tårnes 5.11.,
2 Være 18.9., 20 Linesøy 6.11., 2 Gaulosen 1.12. Vinterobs: 200+
Grandefjæra 15.1. (ØRS).

Hortulan (*Emberiza hortulana*) Ekstremt sjelden.

1M Buvika 10.7. (MEI).

Vierspurv (*E. rustica*) Ekstremt sjelden.

1 Halten 12.-13.10. (GBA).

Sivspurv (*E. schoeniclus*) Vanlig.

Vår: 4M Leangenbukta 27.4. (ØRS), 1M Bymarka 13.5., Høst: 1 Froan 5.10.

Følgende arter forekommer i Sør-Trøndelag, men ingen innsendte observasjoner foreligger: Toppskarv, ærfugl, siland, jerpe, fjellrype, orrfugl, storfugl, boltit, dobbeltbekkasin, svømmesnipe, tyvjo, gråmåke, svartbak, hubro, spurveugle, tretåspett, gulerle, løvmeis, granmeis, lappmeis, toppmeis, blåmeis, kjøttmeis, trekryper, varsler, lavskrike, skjære, kaie, gråspurv, grønnfink, dompapp, gulspurv.

Følgende skal ha en spesiell takk for at de sendte inn sine observasjoner fra 1983:

Geir Lasse Aune (GLA)	Normann Kammen (NKA)
Georg Bangjord (GBA)	Jan Erik Kjøsnes (JEK)
Stephen F. Barstow (SFB)	Arild Lindgård (ALI)
Dag Bollingmo (DOB)	Bjørnar Rasch Nilsen (BRN)
John Sverre Eggen (JSE)	Jostein Sandvik (JSA)
Runar Eggen (REG)	Øystein R. Størkersen (ØRS)
Morten Eikeland (MEI)	Roger Wingan (RWI)

Roger Wingan vant trekningen blant innsenderne til Fylkesrapporten. Boka A coloured key to the Wildfowl of the World av Peter Scott oversendes!

Fylkesrapporten
v/ Ø.R. Størkersen
Devlesvingen 5A,
7000 Trondheim.

OBSERVASJONER AV MYRSNIPE OG DVERGSNIPE PÅ HALSØEN, STJØRDAL.

Tom Roger Østerås

Halsøen er en del av det gamle elveleiet til Stjørdalselva. Området ligger ved E6 ved Stjørdal sentrum. Området avgrenses mot sør av flystripa på Værnes flystasjon, mot vest av Langøra og av E6 mot øst. I nord-vest er området sammenbundet med fjorden av et bredt sund mellom Langøra og fastlandet.

På grunn av kloakkutslipp finnes det en del algevekst i fjærområdet. Ved fjære sjø blir store områder tørrlagt. Dette tilsier at området er gunstig som rasteplass for vadere på høsttrekk.

I august og september 1983 har jeg oppsøkt området for å observere og telle vadere, og da spesielt myrsnipe og dvergsnipe. Telleperioden var på 53 dager, 2/8-23/9, 25 av disse var aktive telledager. Foruten mine egne optellinger, har jeg også fått noen opplysninger fra Ingar J. Øien. Disse opplysningene er så blitt satt opp i figur 1. Her kan man se at tallet på myrsnipen

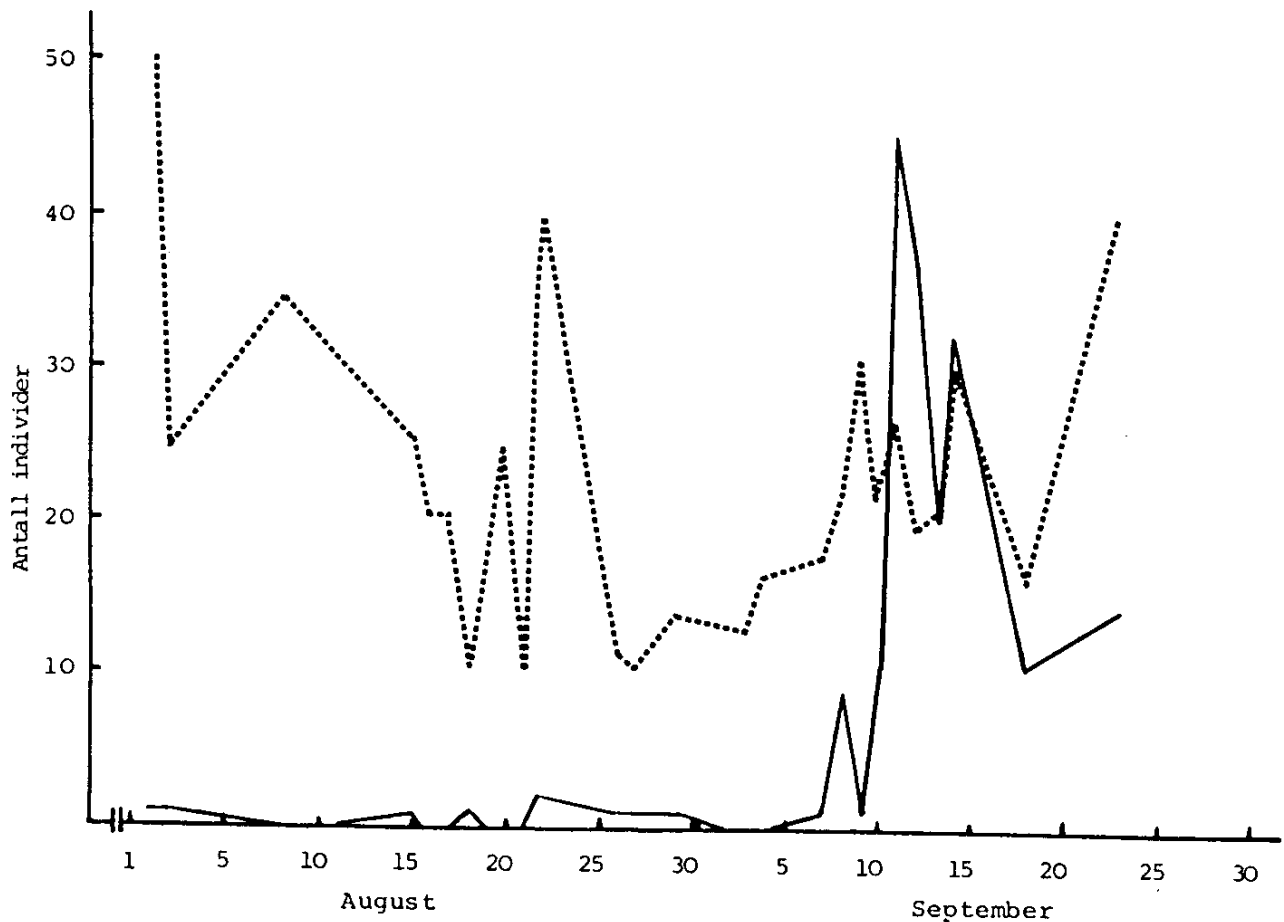
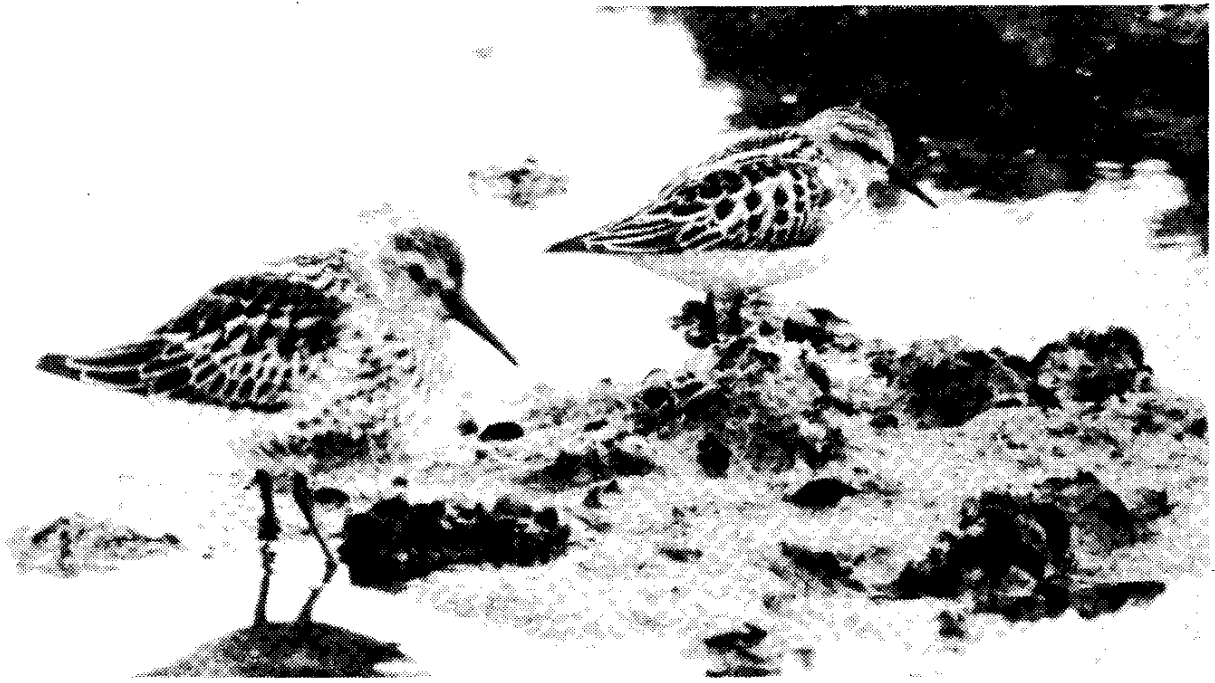

Fig. 1. Forekomsten av myrsnipe (brutt linje) og dvergsnipe (hel linje), ved Halsøen, høsten 1983.

Dvergsnipe (til høyre) og myrsnipe er tallrike under høsttrekket i Trøndelag.
Foto: Knut Krogstad.

kunne variere en del fra dag til dag, men hele perioden sett under ett så var antallet mer jevnt. Av dvergsnipe ble bare enkeltindivider observert i tiden fram til 10/9. Av figur 1 kan man se en markert økning i antall dvergsniper omkring 10/9.

Foruten disse to artene ble sandløper observert 5 dager: 1 ind. 7/9, 2 ind. 8/9, 1 ind. 9/9, 1 ind. 10/9 og 1 ind. 12/9. Ett individ av sotsnipe ble observert 10/9. Dessuten så Ingar J. Øien en fjellmyrløper den 13/9. Denne observasjonen er godkjent av LRSK. Tundrasnipe ble observert én gang, 18/9, ett individ. Halsøen har årlig besøk av lappspøver, men i år ble arten ikke observert i området. Foruten de arter som er nevnt her, ble 12 andre vaderarter sett.

AKVARIER - FISK - PLANTER
FUGLER - SMÅDYR - BUR og UTSTYR
Zoologiske artikler.

LEÜTHENS *frøhandel* A/S
Kongens gt. 49 ved Rutebilstasjonen Trondheim.

OBSERVASJONER FRA STJØRDAL

NOF-Stjørdal lokallag.

Vi vil igjen presentere noen observasjoner av mer eller mindre sjeldne fuglearter fra Stjørdalsområdet..

Observasjonene er gjort av:

CAA: Kjell Ivar Aune
KKA: Knut Krogstad
STR: Ståle Trang
PIV: Per Ivar Værnesbranden
IJØ: Ingar J Øien
TRØ: Tom Roger Østerås

MST: Morten Stokke
RNI: Ronny Nilsson
JSV: Jonas Svensson

1. Toppdykker: 1 ind. i full praktdrakt sett på Vikanlandet 25/4-83. (TRØ, CAA, PIV.)
2. Grågås: En flokk på 9 ind. ble observert på Sandferhus 26/4-83. (PIV, TRØ.)
3. Sandløper: 7/9-83, 1 ind. Halsøen. (TRØ.)
8/9-83, 2 ind. Halsøen. (TRØ, IJØ, JSV.)
9/9-83, 1 ind. Halsøen. (TRØ, CAA, RNI.)
10/9-83, 1 ind. Halsøen. (STR, RNI, JSV, TRØ, IJØ, MST.)
12/9-83, 1 ind. Halsøen. (TRØ.)
4. Fjellmyrløper: 1 individ av arten ble sett på Halsøen 13/9-83. (IJØ.)
5. Sotsnipe: 1 ind. ble sett på Halsøen 10/9-83. Den holdt sammen med 4 brus-
høns. (TRØ, JSV.)
6. Lunde: 1 ind. ble funnet på en åker i Øfsti, Stjørdal, av Arne Stene 31/12-
83. Ståle Trang og Kjell Arnfinn Aune ble varslet, og de syklet og hentet
fuglen. Den var i god form, og ble samme dag sluppet fra Stjørdal havn med
en ring, merket Stavanger Museum, på foten.
Avstanden fra stedet der den ble funnet, til sjøen er ca. 7 km. En sannsyn-
lig forklaring på hendelsen er den sterke vinden som i romjula gjorde seg
gjeldende langs kysten. (STR, CAA, KKA, IJØ, TRØ m.fl.)
7. Hornugle/Jordugle: 1 ind. sett i Øfstiskogen 18/12-83. (IJØ.)
8. Grønspett: 1 hunnfugl hadde tilhold i Sandskogan, Stjørdal sentrum i tids-
rommet 16/10- 24/10-83. (IJØ.)
9. Sivsanger: 1 ind. ble fanget og ring-erket i Bergskleiva 29/7-83. (KKA, PIV,
CAA, MST, IJØ.)
10. Møller: 1 par varslet i en krattskog på Vikanlandet 1/6 og 2/6-83. (TRØ, CAA,
IJØ.)

Dette var alt for denne gang.

SJÖFUGLTELLINGER I TRONDHEIMSFJORDEN 1983

Sjøfuglutvalget for Trondheimsfjorden:

Otto Frengen

Kjell Arne Furunes

Tor Kvam

Torgeir Nygård

Nils Røv

Tellingene ble gjennomført på vanlig måte, og de to siste helgene i januar samt første helga i februar ble benyttet.

Værforholdene i telleperioden var noe varierende med en del snøbyger og til dels vind. For å kunne fullføre tellingene var det derfor nødvendig å benytte tre helger. Størstedelen av fjorden ble imidlertid talt den første helga, 22. - 23. jan. Ingen av tellingene ble foretatt under forhold som var uakseptable og vi mener derfor at resultatene er fullt ut sammenlignbare med de som er foretatt tidligere (Tab. 1 og 2).

I alt 78 dagsverk ble lagt ned, og det ble kjørt over 4000 km. 43 tellere deltok.

Vera Alme	Kjell Arne Furunes	Torgeir Nygård	Elin M. Strømsholm
Georg Bangjord	Knut S. Grøn	Petter Osbakk	Øystein Størkarsen
Kyrre Berg	Inge Hagen	Bård Pedersen	Halvor Sørhus
Tore Berg	Ivar Hopen	Roar Pettersen	Erik Thorsen
Arild Bjerland	Inge Erlend Hopen	Svein Ringen	Ketil Valde
Jardar Cyvin	Tor Kvam	Jan Erik Roel	Geir E. Vie
Johan Danielsen	Bente Larsen	Gunnar Rofstad	Ola Vie
Kjell Arne Dolmset	Bjørn M. Larsen	Jan Sand	Per Inge Varnesbranden
Hanne Etnestad	Jonny Loen	Jostein Sandvik	Jakob Olav Wibe
Arne Follestad	Svein-Håkon Lorentsen	Sigbjørn Stokke	Jan Østnes
Otto Frengen	Rigmor Nilsen	Anne Storhaug	

Tabell 1. Antallet lommer, lappedykker, skarver, hegrer, gjess, svaner og ender i Trondheimsfjorden 1976, 1979, 1980, 1981, 1982 og 1983.

	1976	1979	1980	1981	1982	1983
Smålom	46	22	27	13	36	57
Storlom	-	2	0	3	0	4
Lom, ubest. (storlom/smålom)	3	1	7	0	0	0
Gulnebbblom	9	7	11	1	10	10
Islom	5	4	0	4	6	3
Lom ubest. (Gulnebbblom/islom)	2	1	0	11	4	4
Lom, ubest. (Gavia sp.)	8	3	7	5	17	3
Lommer totalt	73	40	52	37	73	81
Toppdykker	2	0	1	6	9	8
Gråstrupedykker	18	22	22	20	18	48
Horndykker	14	25	23	36	30	-46
Dykker, ubest.	5	3	0	17	9	3
Dvergdykker	4	2	1	0	0	0
Lappedykkere totalt	43	52	47	79	66	105
Storskarv	110	164	181	240	217	185
Toppskarv	9	5	3	1	1	7
Skarv, ubest.	42	18	26	61	75	130
Skarver totalt	161	187	210	302	293	322
Hegre	102	12	22	21	33	42
Sangsvane	57	70	80	50	131	113
Kandagås	103	127	210	121	309	268
Grågås	2	0	0	0	0	0
Stokkand	5708	3282	3574	2587	4400	4700
Krikkand	2	3	1	1	3	4
Brunnakke	1	2	4	0	3	2
Stjertand	2	0	0	0	3	0
Skjeand	0	0	0	0	1	0
Taffeland	-	2	1	0	0	1
Toppand	12	0	25	1	1	1
Bergand	102	2	12	1	4	16
Ærfugl	18864	22777	21287	20801	21747	19830
Praktærfugl	6	3	7	0	19	0
Stellerand	-	1	0	0	0	2
Svartand	106	122	94	80	281	274
Sjørørre	2267	2424	2077	1678	2208	1847
Brilleand	0	0	1	1	1	1
Havelle	1861	1958	1526	1524	2274	1900
Kvinand	421	626	451	461	968	621
Siland	380	485	459	388	466	345
Laksand	4	24	0	3	9	4
Marine ender ubest.	155	195	420	204	288	248
Ender totalt	29891	31896	29938	27730	32676	29796

Det generelle bildet er at den totale sjøfuglbestanden i fjorden var noe under middels, med en liten nedgang i forhold til 1982.

Tabell 2. Andre arter som overvintrer ved og i Trondheimsfjorden. De fleste spurvefugler er ikke tatt med.

	1976	1079	1980	1981	1982	1983
Tjeld	17	194	153(-36?)	127	278	197
Steinvender	56	56	53	42	52	151
Storspove	3	2	0	1	10	0
Småspove	-	0	1(?)	0	0	0
Lappspove	1	0	0	0	0	0
Rødstilk	49	57	22	34	28	38
Polarsnipe	9	0	0	0	0	16
Fjæreplytt	412	441	396	309	520	289
Myrsnipe	1	20	16	0	0	33
Småvadere, ubest.	-	0	16	127	13	25
Sandlo	-	0	0	0	0	1
Polarmåke	-	1	1	2	0	1
Grønlandsmåke	-	1	0	0	0	0
Svartbak	14-1500	514(ad)	379(ad)	569(ad)	396(ad)	591(ad)
Gråmåke	8-9000	1848(ad)	2245(ad)	5398(ad)	3501(ad)	4279(ad)
Svartbak/Gråmåke	-	1416	2310	30	222	767
Svartbak/Gråmåke, ungfugler	650	1056	1086	3019	2569	3080
Fiskemåke	52	59	104	45	43	32
Hettemåke	228	161	364	165	93	297
Krykkje	2	11	1	0	1	6
Måker, ubest.	-	110	400	776	90	-
Alke	80	43	24	43	100	199
Lomvi	4	1	6	27	41	64
Alke/Lomvi	13	43	0	10	12	46
Lunde	0	0	2	4	1	20
Alkekonge	-	1	2	0	1	9
Teist	53	43	46	52	96	69
Alkefugler, ubest.	8	12	12	25	44	35
Havørn	6	26	17	27	25	14
Kråke	-	ca. 2900	1751	3174	3969	2444
Fossefall	2	7	3	3	0	1

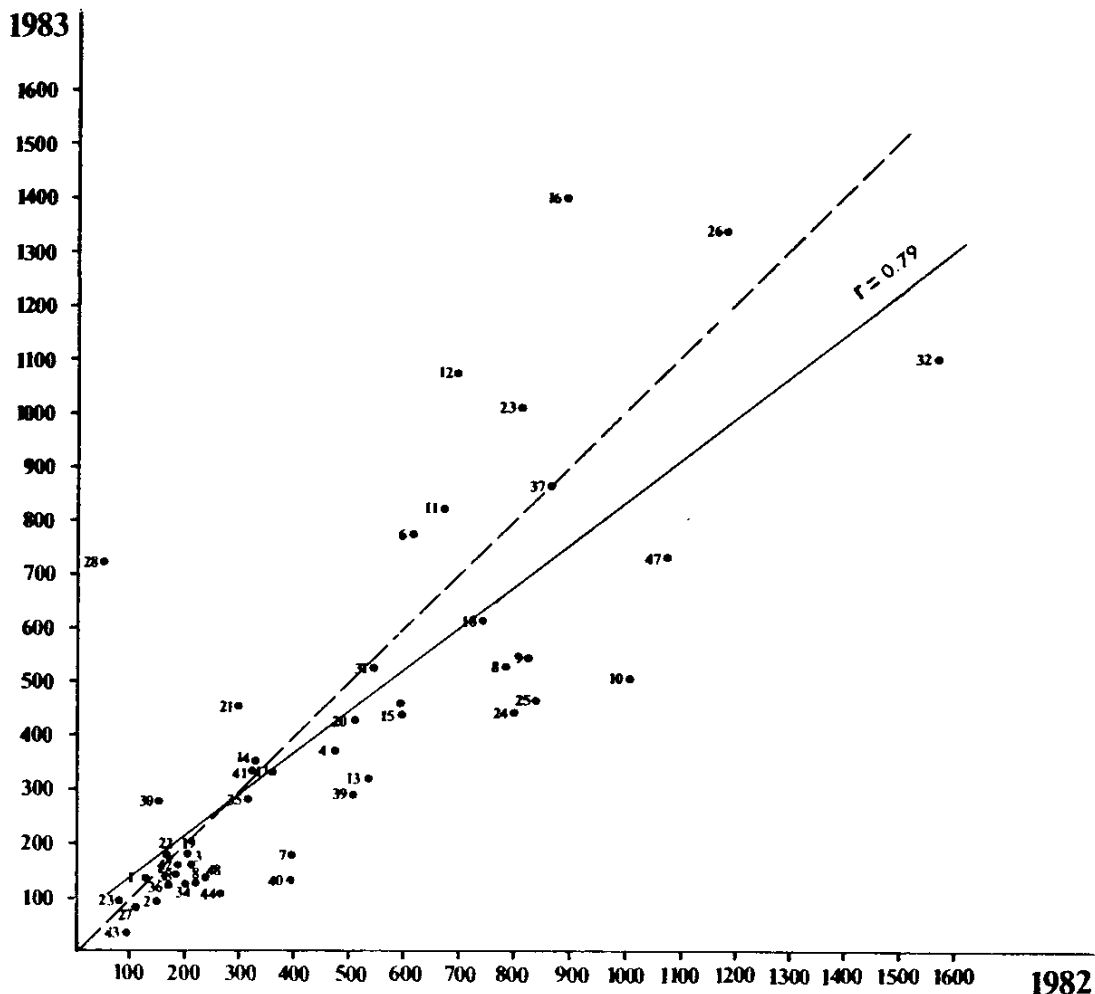
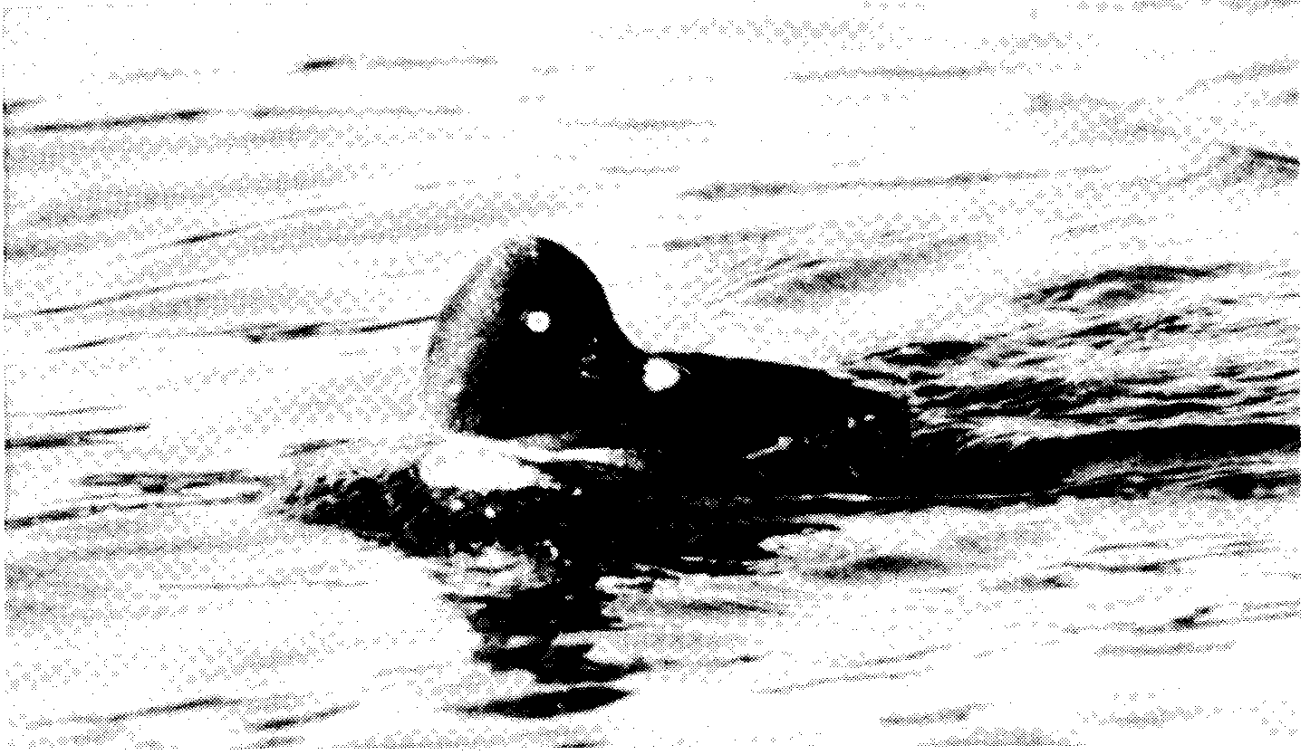

Fig. 1. Antallet ærfugl på de ulike strekningene i 1982 og 1983 sett i forhold til hverandre. Nummereringen er som på Fig. 2, og den heltrukne linja er ei regresjonslinje gjennom punktene. Den brutte linja har stigningsforholdet 1:1.

Antall lommer er det største som til nå er registrert. Som tidligere er smålom den klart tallrikeste. Av spesiell interesse er observasjonene av fire storlom, en art som bare unntaksvis observeres i Trøndelag om vinteren.

Den største økningen i antall finner vi hos dykkergruppen der både horndykker og gråstrupedykker opptrer i uvanlig stort antall. Som i de to forutgående år ble det sett flere toppdykkere. Fem av disse ble observert i området Gaulosen/Buvika. Dette kan være lokale hekkefugler. Det er kjent at toppdykkeren nå hekker regelmessig men fåtallig i Trøndelag.

Kvinand (hunn) er en fast overvintringsfugl i Trøndelag. Foto: Dag Bollingmo.

Også antall skarv er relativt høyt. Storskarv er den klart dominerende arten i fjorden. Etter økningen i overvintringsbestanden i slutten av 1970-åra, har bestanden holdt seg på et forholdsvis høyt nivå.

Både lommer, dykkere og skarv er fiskespisende arter. Vi vet at sildebestanden i fjorden nå er forholdsvis stor. Dessuten har det i det siste vært en god del brisling. Dette kan bety at næringsgrunnlaget for de nevnte artene er blitt bedre, noe som kan forklare den økende forekomsten i vinterhalvåret.

Tallene på hegre tyder på en positiv tendens etter bestandssammenbruddet i slutten av 1970-åra.

Antall overvintrende ender har gått tilbake med ca. 10% i forhold til 1982, men bestandene ligger likevel innenfor rammen av hva som kan ansees å være et normalt variasjonsområde. Stokkandbestanden er fortsatt økende og nærmer seg nå det

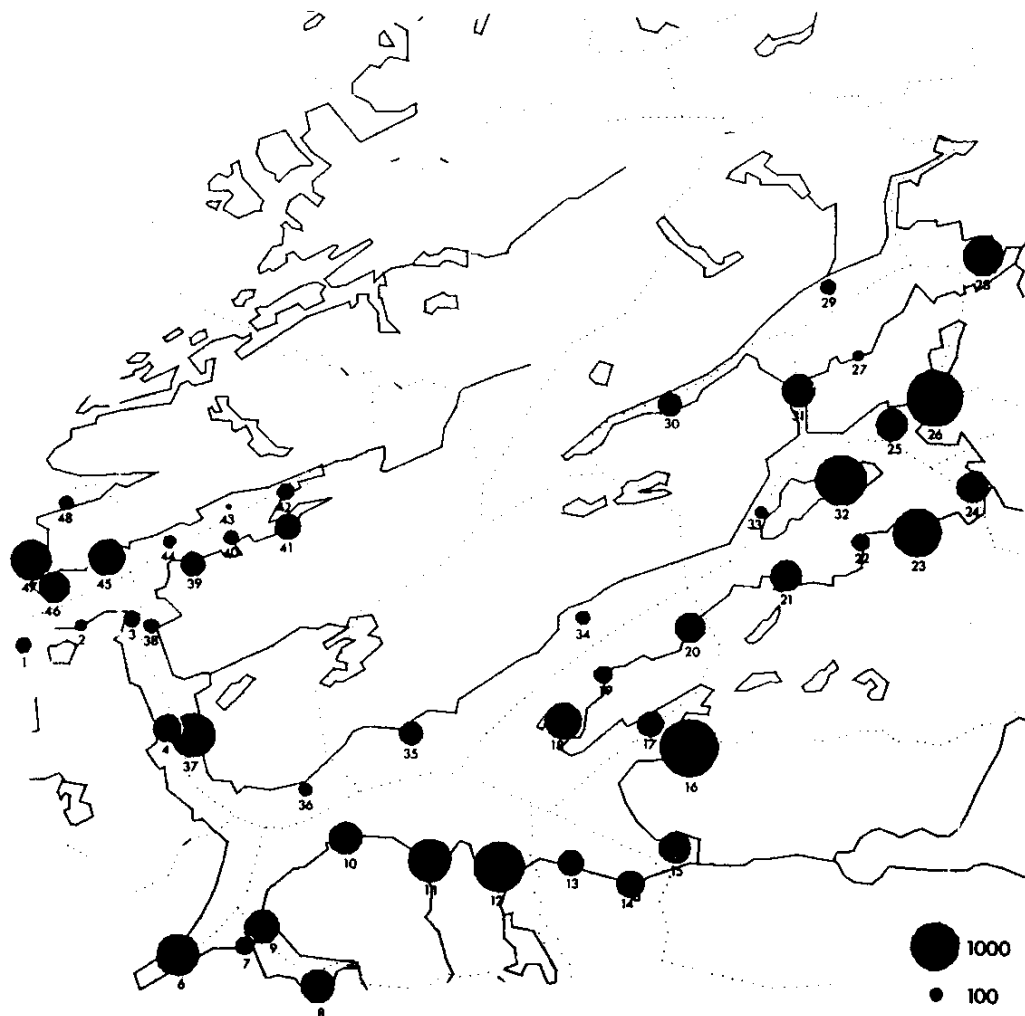

Fig 2. Overvintringsbestanden av ærfugl i Trondheimsfjorden i januar 1983, fordelt på de ulike tellestrekningene. Hver fylte sirkel representerer totalantallet ærfugl på hver strekning, og er flateproposjonal med antallet.

tidligere høye nivå. Trondheimsfjorden utmerker seg som et av landets beste overvintringsområder for arten. Antall ærfugl er det laveste som er blitt registrert i den siste femårsperioden. Nedgangen i forhold til 1982 er ca. 10%. Antallet i de forskjellige strekningene er forholdsvis stabilt (Fig. 1). Avviket på strekning 28, Steinkjerbukta, kan forklares med at det var mye is der i 1982. Antall svartender er forholdsvis høyt slik som i 1982.

Som nevnt i tidligere rapporter gir antall observerte vadere ikke noe klart bilde av den totale vinterbestanden, men tallene kan trolig vise variasjoner fra år til år for de aktuelle

Tabell 3. Overvintringsbestandene av ender, skarver, lommer og dykkere på Tautra før og etter byggingen av moloen.

	<u>1971 - 76</u>	<u>1980 - 83</u>
	Gj.snitt (min.-maks.)	Gj. snitt (min. - maks.)
Ærfugl	1205 (1057-1429)	763 (617-892)
Sjøorre	395 (249-563)	408 (339-520)
Havelle	200 (93-393)	286 (234-316)
Kvinand	10 (0-16)	35 (17-56)
Sum dykkender	1919 (1590-2371)	1535 (1417-1609)
Stokkand	146 (37-270)	144 (97-219)
Siland	30 (20-56)	35 (27-45)
Lommer	14 (3-39)	25 (8-33)
Dykkere	2 (0-3)	12 (7-20)
Skarver	6 (1-9)	54 (23-99)
Sum fisketende arter	51 (26-78)	123 (67-173)

artene. Antall overvintrende tjeld er fortsatt høyt og må betegnes som interessant.

Alkefuglene har de to siste årene tydeligvis øket i antall i Trondheimsfjorden. Bestanden i fjorden som helhet må antas å være betydelig høyere enn det som er blitt observert, siden disse artene ofte finnes i åpne sjøområder langt fra land (unntatt teist). Alkefuglenes økende forekomst er trolig et uttrykk for de gode næringsforholdene i fjorden, jf. det som er sagt foran om de øvrige fiskespisende artene.

Tautra

Som påpekt i fjorårets rapport har den overvintrende ærfuglbestanden på Tautra gått betydelig tilbake etter at moloen over Svaet ble bygd. Tellingene i 1983 forsterker denne tendensen (Tab. 3). Den gjennomsnittlige nedgangen er nå på ca. 40%. Noen nedgang hos andre arter er ikke blitt registrert. Hos de fiskespisende artene, lommer dykkere og skarv har tendensen

Tabell 4. Utvalgte arter av overvintrende vannfugl i Grandefjæra - Uthaugfjæra (frå Garten til Bjugn kirke). Disse er ikke tatt med i Tabell 1.

	1981	1982	1983
Islom	3	0	0
Lom ubest.	0	0	2
Gråstrupedykker	7	0	1
Dykker ubest.	0	6	2
Storskarv	2	3	1
Toppskarv	2	12	0
Skarv ubest.	7	24	13
Gråhegre	3	2	3
Sangsvane	1	14	5
Stokkand	124	83	95
Ærfugl	294	1301	869
Sjørørre	34	84	26
Havelle	10	13	6
Kvinand	0	26	25
Siland	16	26	0
Lomvi	20	0	9
Teist	6	8	6

vært positiv, på samme måte som i fjorden som helhet. En vurdering av kjønnsfordelingen i vinterbestanden hos ærfugl samt ringmerkingsgjenfunn tilsier at en vesentlig del av de ærfuglene som overvintrer på Tautra ikke tilhører den lokale hekkebestanden. resultatene tyder derfor på at det har foregått en biotopforandring i Svaet etter at Moloen er bygd. Dette kan ha ført til en reduksjon i blåskjell-forekomstene som er ærfuglens hovednæring vinters tid. Biotopforandringen ser ikke ut til å ha medført negative virkninger hos andre sjøfuglarter. Forholdet burde undersøkes nærmere.

Grandefjæra og Nidelva

Tallmaterialet for disse områdene er behandlet for seg (Tab. 4 og 5). Heller ikke her har det skjedd store forandringer.

Tabell 5. Bestanden av ender, hegre og sangsvane i Nidelva fra Nidelv bru til Svean.

	1976	1979	1980	1981	1982	1983
Ærfugl	0	0	15	40	13	56
Stokkand	323	291	416	251	418	415
Stjertand	0	0	0	0	1	0
Krikkand	0	1	3	3	4	6
Brunnakke	1	0	0	0	0	0
Taffeland	0	2	0	0	0	0
Toppand	0	0	0	13	10	6
Ringand	1	0	0	0	0	0
Havelle	0	64	51	42	65	72
Kvinand	297	186	343	179	164	219
Lappfiskand	1	1	0	0	0	0
Siland	7	0	6	4	4	4
Laksand	16	28	53	33	18	12
Hegre	7	0	0	0	0	1
Sangsvane	60	31	18	20	27	29

Sluttbemerkning

Sammen med tidligere års tellinger, viser resultatene for 1983 at stabiliteten i sjøfuglsamfunnet i Trondheimsfjorden vinters tid er stor. Dette viser at fjorden har gode overvintringsforhold for et stort mangfold av sjøfugl. Videre viser resultatene at årlige tellinger gir interessante data om bestandsutviklingen hos flere sentrale sjøfuglarter. Det gjenstår imidlertid å foreta en fullstendig bearbeidelse av materialet og sette resultatene inn i en større sammenheng. Sjøfuglutvalget har nå i samarbeid med Viltforskningen lagt dataene for de to siste årene inn på EDB-database som et første skritt i retning av en endelig presentasjon av Trondheimsfjordtellingene. Vi presenterer her (Fig. 2) et eksempel på EDB-uttegning av utbredelseskart for ærfugl i 1983. Samme type kart kan tegnes for alle arter.

BUSKSPURVENES UTBREDELSE I TRØNDELAG.

STATUS FOR ATLAS-PROSJEKTET PR. 1.1. 1984.

Øystein R. Størkersen

Per Gustav Thingstad

Atlasprosjektet går nå inn i sin nest siste sesong, prosjektet skal avsluttes i 1985. Tiltross for at vi nå har holdt på i mange år så er det fremdeles oppgaver å ta fatt på. Fig.1 viser en oversikt av dekningsgraden. Fra atlasorganisatorenes side er det ønskelig at innsatsen kanaliseres til de rutene som ikke er godt dekt (åpen eller halvdekt sirkel). Vi vil gjøre oppmerksom på at dårlig dekte ruter (åpen sirkel) som oftest innebærer at kun meget få observasjoner er sendt inn, slik at det er ingen grunn til ikke å undersøke disse nærmere. Tab.1 viser en oversikt over prosjektets utvikling fra 1980, vi har nå 40% godt dekte ruter i Nord-Trøndelag og 20% i Sør-Trøndelag. Andelen godt dekte ruter forventes å øke sterkt i Sør-Trøndelag kommende sesonger pga. kanalisering av mannskaper og litteratursøk.

Tabell 1. Utviklingen av Atlas-prosjektet i Trøndelag i perioden 1980-1983. Antall undersøkte ruter innen de fire ulike dekningskategoriene samt total dekningsgrad er angitt. For Nord-Trøndelag gjøres det oppmerksom på at antall ruter ikke er i samsvar med figurene. Dette fordi de avsmalende sektorrutene er justert i samsvar med normene benyttet til utbredelseskartene i Atlas Florae Europaeae.

	God ☒	Middels ☒	Dårlig ☒	Blank ☐	Dekningsgr.
<u>Nord-Trøndelag: Totalt 280 ruter.</u>					
1980	74 (26.4%)	53 (18.9%)	26 (9.3%)	127 (45.4%)	153 (54.6%)
1981	105 (37.5%)	63 (22.5%)	32 (11.4%)	80 (28.6%)	200 (71.4%)
1982	113 (40.4%)	68 (24.3%)	30 (10.7%)	69 (24.6%)	211 (75.4%)
1983	116 (41.4%)	79 (28.2%)	25 (8.9%)	60 (21.4%)	220 (78.6%)
<u>Sør-Trøndelag: Totalt 241 ruter.</u>					
1980	29 (12.0%)	58 (24.1%)	39 (16.2%)	115 (47.7%)	126 (52.3%)
1981	37 (15.4%)	74 (30.7%)	61 (25.3%)	69 (28.6%)	172 (71.4%)
1982	39 (16.2%)	90 (37.4%)	76 (31.5%)	36 (14.9%)	207 (85.8%)
1983	50 (20.7%)	123 (51.0%)	45 (18.7%)	23 (9.5%)	218 (90.5%)

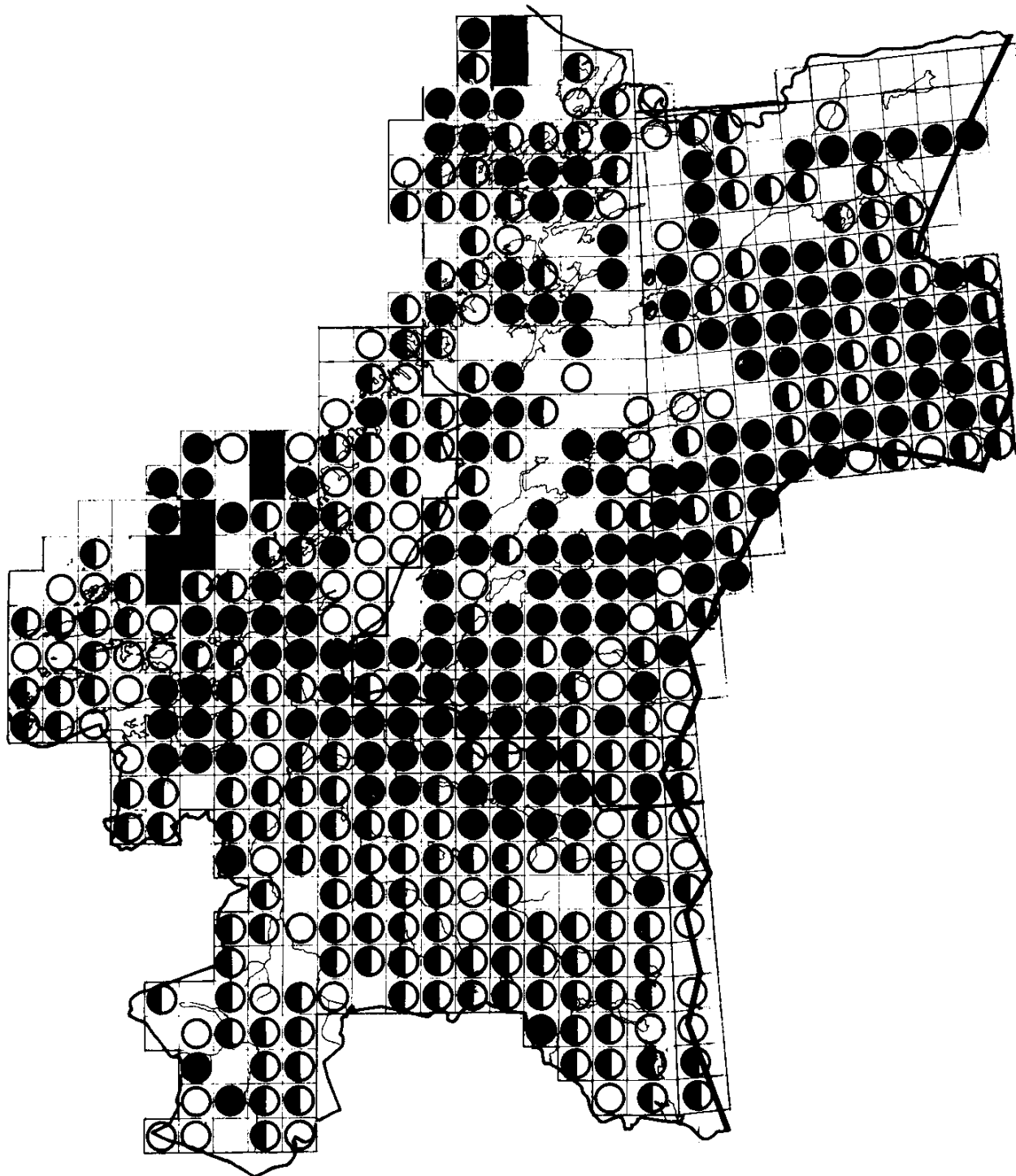

Fig. 1. Oversikt over undersøkte ruter pr. 1.1. 1984. Tegnforklaring se tabell 1.

For nye lesere skal vi kort orientere om formålet med prosjektet. Det tar sikte på å kartlegge utbredelsen av alle våre hekkende fuglearter. Registreringsenhetene er 10x10 km ruter som følger UTM-systemet på kartene i M711 serien (1:50000). Det endelige målet er å få laget en nasjonal atlasoversikt (bok), som siden skal innarbeides i et europeisk kartverk. Hekkekodene som benyttes er kort som følger:

A for ingen indikasjon på hekking.

B for mulig hekking.

C for sannsynlig hekking.

D for konstatert hekking.

Disse kodene skal føres inn på atlasskjema som fåes tilsendt ved henvendelse til din lokale atlassjef. Kortene sandes så inn samme høst, og helst iløpet av september.

For mer detaljert informasjon om prosjektet anbefales Trøndersk Natur Supplement nr. 1-1980, som gir en situasjonsrapport for prosjektet. For bestilling se oversikt fra salgsavdelingen annet sted i bladet.

Fra 1983 sesongen kom det inn opplysninger fra ca. 50 ruter i Nord-Trøndelag, der det meste var supplerende opplysninger. For nordfylket kunne altså innsatsen ha vært langt bedre. I Sør-Trøndelag har organisert atlasarbeid resultert i et meget godt resultat med ialt opplysninger ifra 150 ruter. Likevel er det ønskelig at flere blir med, da det ofte er de samme personene som går igjen. I sesongen 1984 vil det i Sør-Trøndelag bli arrangert atlasekspedisjoner rundt om i fylket.

Transporten vil skje med bil og vil bli gratis. Interesserte som ønsker å benytte seg av denne enestående muligheten til å få se seg om gratis i fyl-

Lappspurven finnes kun i de sør og østlige fjelltraktene i Trøndelag,

Foto: Per G. Thingstad.

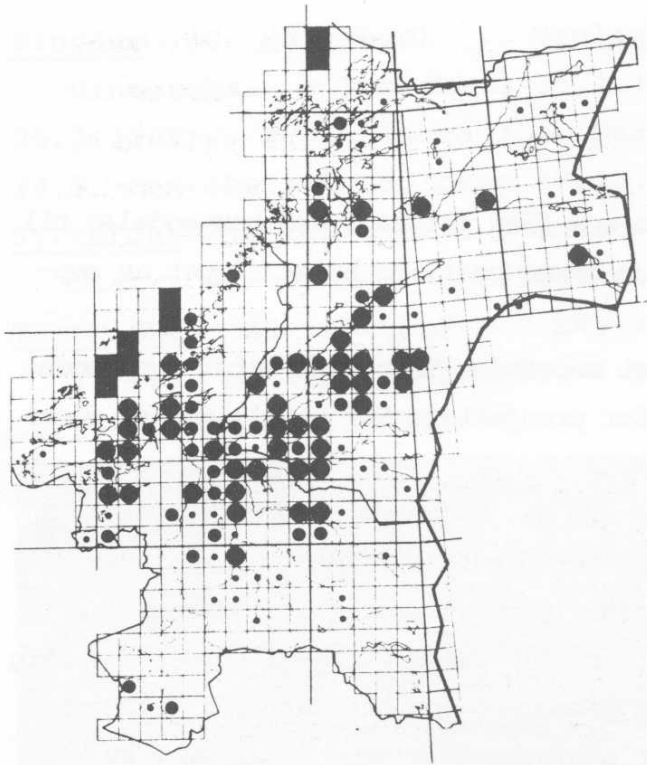

Fig. 2a. Gulspurv

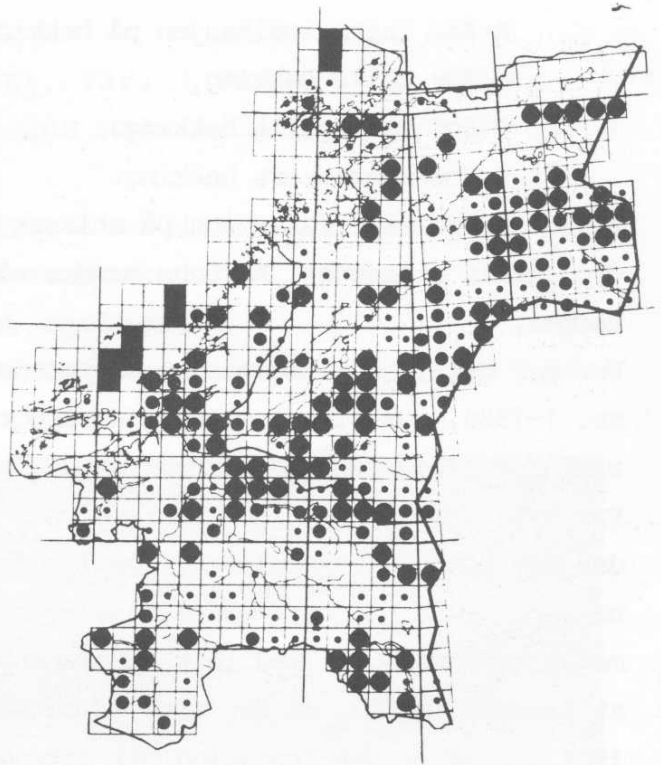

Fig. 2b. Sivspurv

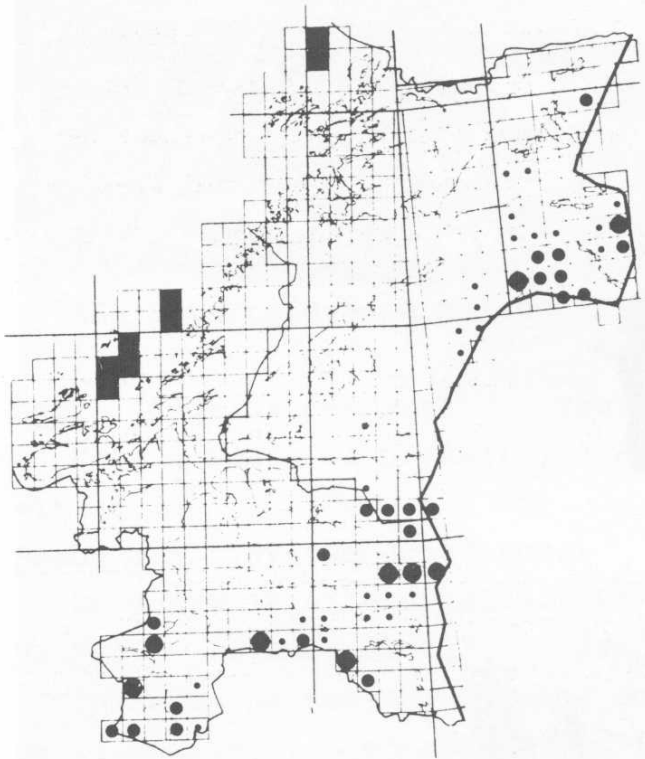

Fig. 2c. Lappspurv

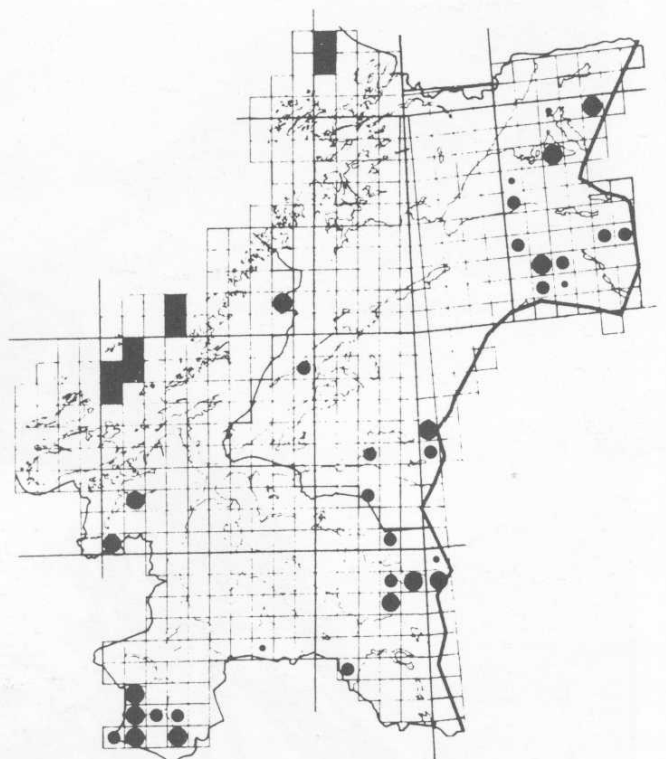

Fig. 2d. Snøspurv

Fig. 2. De innkomne opplysningene om hekkeforekomstene av buskspurver i Trøndelag siden 1970. De minste prikkene angir mulig hekkende, de mellomstore sannsynlig hekkende og de største konstatert hekkende.

ket bes ta kontakt med organisatoren nærmere midten av juni. I Nord-Trøndelag vil det bli forsøkt avsatt midler til å dekke reiseutgifter. Interesserte bes ta kontakt i god tid med organisatoren. Til slutt noen hjertesukk: For at vi skal klare å lage en ajour status rapport hvert år er vi avhengige av at atlaskortene kommer inn i løpet av september-oktober. Atlaskort etter dette vil ikke være garantert å bli med på årets status oppgjør her i TN. Dessuten vil vi be om at dere sender kortene til rette organisator for å unngå forsinkelser!

For buskspurvvene har atlasarbeidet gitt oss noen nye informasjoner om deres utbredelse, dette i forhold til Haftorn (1971).

Gulspurv Fig. 2a.

Atlaskartet over utbredelsen faller stort sett sammen med Haftorn (1971). Forekomsten er likevel noe tynn i kyststrøkene, dette skyldes antagelig dårlig feltinnsats her.

Vierspurv,

Denne sjeldne arten har de siste årene blitt sett på en rekke lokaliteter i Nord-Trøndelag. Det er særlig i de mer østlige delene av fylket den er registrert. Dessverre foreligger det ennå ingen konkrete hekkefunn i atlasperioden. At arten er mer vanlig enn vi tror, viser ringmerkingsresultatet fra Stod ved Snåsavannet; der ble hele 3 ind. fanget og ringmerket høsten 1981.

Sivspurv Fig. 2b.

Arten forekommer jevnt over fylkene, såvel i lavlandet som i fjellet. Atlas-kartoteket viser imidlertid at det mangler opplysninger fra Hitra og Frøya.

Lappspurv Fig. 2c.

Atlasarbeidet har brakt for dagen nye opplysninger om denne arts utbredelse. Sammenligner en med Haftorn (1971) ser en at arten er "ny" i Lierne, hvor den t.o.m. er vanlig. Dessuten har den en større utbredelse i indre deler av Sør-Trøndelag enn før antatt.

Snøspurv Fig. 2d.

Som for lappspurven forekommer snøspurven i "nye" områder. Disse er i Lierne og Røyrvik kommuner, dessuten foreligger et hekkefunn på Nord-Fosen. Nye undersøkelser i snaufjellet på Fosen skulle kunne bringe nye opplysninger om arten.

Vi vil få hedre disse personene for god innsats i 1983:

Reidar Andersen	Audun Eriksen	Petter Osbak
Morten Andresen	Hanne Etnestad	Ole Reitan
Geir L. Aune	Claude Greux	Torfinn Rohde
Knut Aune	Per Jordhøy	Jostein Sandvik
Georg Bangjord	Arnfinn Kjønsvik	Øystein R. Størkersen
Stephe F. Barstowe	Kristen Krogh	Bjørn Søreid
Jardar Cyvin	Franz Kutschera	Per G. Thingstad
Knut Eide	Anne B. Leifseth	Ola Vie
Morten Eikeland	Arild Lindgård	Per I. Værnesbranden
Aage T. Ekker	Svein-H. Lorentsen	Jakob O. Wibe
Morten Ekker	Øystein Lorentsen	Roger Wingan
Johan Elmberg	Lars Nordstrand	

Opplysninger og forespørsler om prosjektet sendes henholdsvis til:

Sør-Trøndelag:

Øystein R. Størkersen

Devlesvingen 5A

7000 Trondheim

Nord-Trøndelag:

Per Gustav Thingstad

Smørblomstveien 2

7000 Trondheim

Konkurransbildet

Forrige konkurranse ble besvart av 4 medlemmer, av disse hadde 2 svart riktig på begge oppgavene. Riktig svar på rebusen skal være: Nei, Nei, Nei, Ja, Nei, Nei, Nei, Nei, Ja, Nei, Nei, Nei og Nei. Alle 4 svarene hadde rett på konkurranse fuglen, noen hadde også gitt en god begrunnelse for sitt svar. Gulspurv var det riktige svaret.

Vinneren av konkurransen ble Kjell Arnfinn Aune i Stjørdal. En liten overraskelse vil bli sendt!

For å gi en liten pekepinn på hva en bør se etter for å kunne identifisere fuglen skal vi her gi noen tips : På ett svart hvitt bilde av en buskspurv er det alltid lurt å se på nebbformen. Er overnebbet rett, buet eller innbuet? Se forøvrig bilde av gulbrynspurv i TN nr. 4-83 for eksempel. På vår fugl er det svakt buet, dermed faller arter som vierspurv og dvergspurv bort. Begge disse

har nemlig rette eller innbuede overnebb. En art som hortulan har også en annen nebbprofil enn vår fugl, dessuten mangler hortulanen det kraftige øyenbrynet som fuglen på bildet har. Det samme kriteriet kan benyttes på sivspurv og lappspurv. Av vanlige arter i Norge har vi da igjen gulspurv. Bildet viser da altså en gulspurv hann fotografert i mai. Hadde bildet vært i farger ville vel de fleste ikke ha hatt den minste tvil!

Vi tror at mange setter pris på et tema som konkurranse - fuglen i bladet, derfor forsøker vi igjen med to nøtter. Svarene kan sendes redaksjonen, gjerne med en begrunnelse.

SMÅSTYKKER

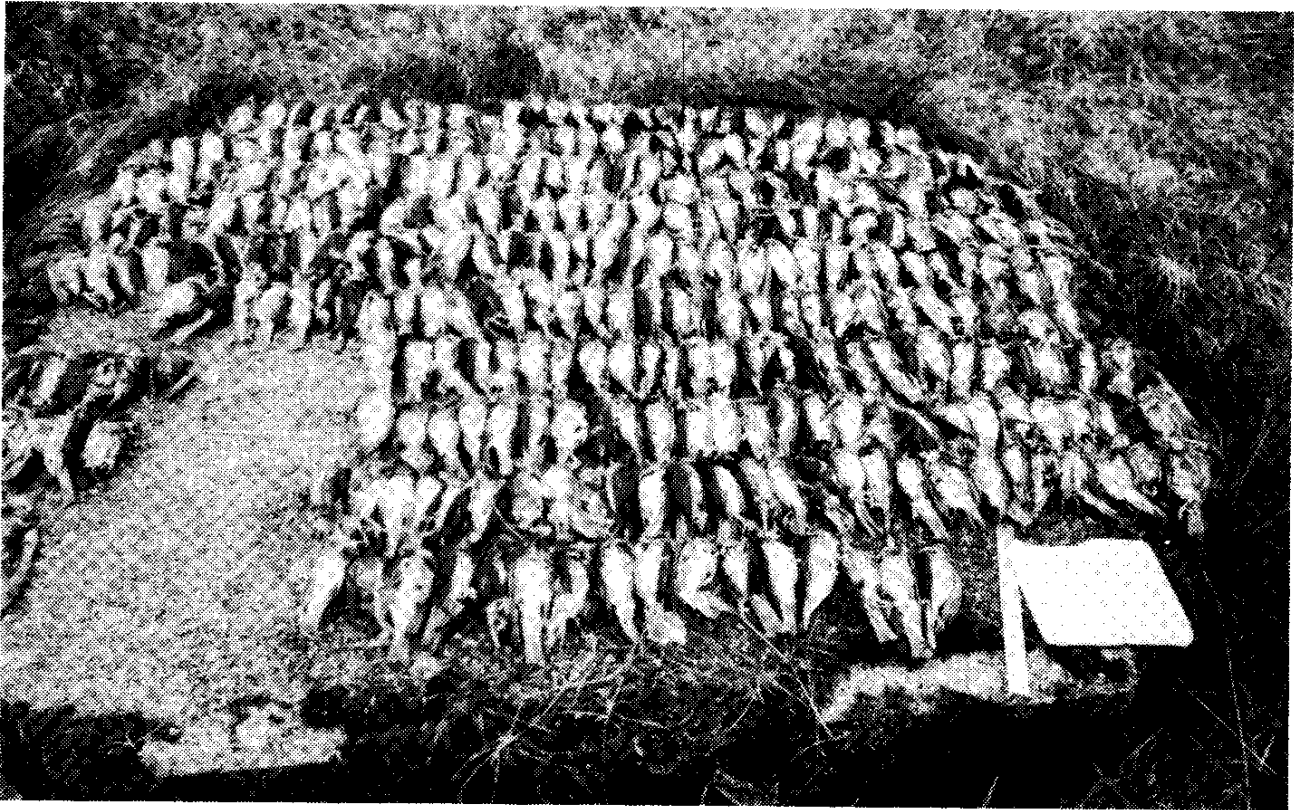
FUGLEDØDEN VED HALTEN

En rekke natt-trekkende arter blir tiltrukket av lyset fra fyrlykter ved lavt skydekke og dårlig sikt. Fuglene som omkommer ved Halten fyr, flyr i sirkel rundt fyret som har blendet dem, dermed flyr de på bardunvirene til radiomasten like ved.

På morgenen den 4. oktober 1983 kunne fyrbetjeningen ved Halten fyr og Terje Støen plukke nærmere 370 døde og skadde fugler. Det var typisk nok stille vær, regn og disig denne natten.

Enkelte høster under spesielle værforhold kan store mengder forskjellige trekkfugler lide kollisjonsdøden mot master, ledninger o.l. ved fyret. Foto: O. Frengen.

Her ligger alle de 363 ofrene etter "slaget" den 4. oktober på "lit de parade".
Foto: Georg Bangjord.

Tabell 1. Arts- og aldersfordeling av fugler som omkom ved Halten fyr natt til 4. oktober 1983.

Art	Voksne (ad.)	Ungfugl (juv.)	Ubest.	Totalt
Rødvingetrost	120	163	54	337
Måltrost		11	1	12
Ringtrost			7	7
Gråtrost	2		3	5
Bjørkefink		1♀		1
Fuglekonge		1♂		1
Totalt	122	176	65	363

Da jeg ankom Halten den 11. oktober flakset det ennå 30 - 40 rødvingetrost, en gråtrost og to ringtrost skadet rundt på fyrholmen. Antall skadde fugler sank raskt i løpet av noen dager, ettersom kråke og ravn predaterte på disse fuglene. Ialt ble det funnet 363 døde fugler, og arts- og aldersfordelingen av disse er angitt i tabell 1. Totalt ble antagelig over 450 fugler offer for bardunene denne natten.

Georg Bangjord

TREKRYPERE I FUGLEKASSER

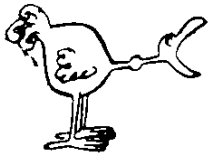
Jeg leste i TN nr. 4-83 Audun Eriksens stykke om trekryper i fuglekasse. Dette ga meg ideen til å skrive dette.

Jeg har i noen år hatt en del fuglekasser stående i Gudå, i Meråker kommune. Deriblant er det noen trekryperkasser. I 1981 ble en av dem tatt i bruk av trekryper. Den la 6 egg som den ruget ut, og ungene fløy sannsynligvis ut to uker senere.

Ett år senere, i 1982, ble det i en annen trekryperkasse, ca. 200 m fra den første, lagt 6 trekryperegg. Dette reiret ble dessverre skydd.

Trekryperne som hekket i kassen i 1981, var forholdsvis tamme ved reiret. Begge kassene var hengt opp i ren granskog.

Tom Roger Østerås

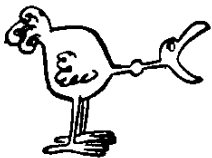
OPPROP:

VÅRTREKK-1983.

Da våren kom tidlig i fjor og en rekke trekkfugler ankom tidligere enn normalt, vil jeg få samlet alle førstegangsobservasjonene. Observasjonene vil bli publisert i neste nummer på lignende måte som artikkelen i nr.1.82.

Alle som har vårtrekkobservasjoner fra våren 1983 bes sende disse til undertegnende med angivelse av art, antall, dato og sted.

Georg Bangjord, Vestre Tunhøgda 9,
7058 JAKOBSLI.

OPPROP:

NIDELVA.

Alle observasjoner fra Nidelva, Selbusjøen til Nyhavna, fra perioden 1970 - 1983 er av interesse. Hvis det kommer nok materiale, vil det bli publisert i et eget TN supplement.

Observasjonene sendes: Øystein R. Størkersen.
Devlesvingen 5 A,
/000 Trondheim

NYE BØKER

Horstens, Vibeke og Erchens, Christel:

Bestemmelsesværker over planter og dyr - en katalog. Danmarks Bibliotekskole 1983. Pris: 122 Dkr, inkl. moms. Adr. Birketinget 6, København S. Danmark.

Boken var opprinnelig laget som en hovedoppgave ved Danmarks Bibliotekskole, men den ble funnet så verdifull at en besluttet å utgi den som en egen publikasjon. Resultatet har blitt et omfangsrikt og imponerende arbeid, som henvender seg først og fremst til biblioteker, men også til naturinteresserte privatpersoner. Foruten danskspråklige verker er det tatt med titler på norsk, svensk, islandsk, færøysk, grønlandsk, engelsk og tysk.

Emnet er avgrenset til bestemmelseslitteratur innen botanikk og Zoologi, et område som nesten har eksplodert i de siste år, når det gjelder bøker i den mer populære genren.

Forfatterne har kun gjort bruk av danske bibliotekskataloger under arbeidet. Dette gjør utvalget nokså danmarksentrert. Jeg vet ikke om dette er årsaken, men i hvertfall har Svein Haftorn's standardverk "Norges Fugler" ikke blitt med. Selv om dette verket ikke akkurat er noen felthåndbok, burde den ha vært nevnt. Det samme gjelder danskenes egen E. Lehn Schiøler: "Danmarks andefugler", som fortsatt er det beste som er gitt ut på sitt område. Denne kom ut i 1926, og er sannsynlig ikke tatt med på grunn av tidsavgrensningen 1930 - 1980. At den klassiske Witherby m.fl.: "The handbook of British birds" ikke er medtatt er uforståelig all den stund den nye av Cramp & Simmons "The birds of the Western Palearctic" er tatt med. Innen ornitologi er det altså en god del mangler. Er en f.eks. på leting etter fuglehåndbøker fra Sentral-Amerika, finnes det 8 referanser i boka. Til sammenligning fantes det hele 22 forskjellige å få kjøpt gjennom Scottish Ornithologists Club våren 1978".

Innen de andre gruppene har jeg ikke så god oversikt over hva som finnes, men ved et raskt gjennomsyn ser jeg at Mørzer Bruyns: "Field Guide of Whales and dolphins" ikke er med, og heller ikke

Corbet & Southern: "The handbook of British Mammals", eller for den saks skyld heller ikke "Norges Dyr". Den siste er vel kanskje ikke akkurat en håndbok i egentlig forstand, bortsett fra nøkkelbindet (Bd.6). På det marine feltet savner også jeg den fine bestemmelsesnøkkelen for muslinger i våre farvatn: "British bivalve seashells" av Norman Tebble.

Katalogen har gode registre og er utmerket å finne fram i, og vil sikkert lette arbeidet for bibliotekarer og andre på jakt etter bestemmelseslitteratur, men den blir nok noe for snever for folk innen forskningssektoren.

Torgeir Nygård.

Foreningsnytt

MØTE I NOF-avd. SØR-TRØNDELAG.

Velkommen til møte i NOF/ST den 28.3. kl. 19.00. i Kunstindustrimuseet, Munkegt. 5. 7000 Trondheim. Program: Morten Hunn viser bilder og forteller om Øra naturreservat i Fredrikstad, og naturfotograf Jon Arne Sæther viser noen av sine fine bilder. I Pausen vil dessuten Sæther demonstrere teleskop og kikkerter for interesserte.

Tarvaekskursjon: Avreise fredag 6.4. kl. 1640 med namsosbåten ved Nidelv bro. Ankomst Trondheim søndag kl. 2100. Overnatting i leid hus på Tarva. Påmelding senest 28.3. (på møtet), nærmere opplysninger evt. på tlf. 07-572864.

NOF avd. Nord-Trøndelag:

27.4. Møte på Grong. 28.-30.4. Ekskursjon til Lierne.

30.4. Møte i Nordli. 1.5. Tur til Sverige for å se etter slagugle.

Kontakt Thingstad for nærmere opplysninger om innkvartering, program etc. på tlf. 07-592281. Vel møtt!

V A N D R E U T S T I L L I N G

"ALARM - OLJEFORURENSNING"

Et oljeutslipp langs kysten kan føre til betydelige skader på dyre- og fuglelivet.

Dette var f.eks. tilfellet da et gresk skip forliste på Helgelandskysten vinteren 1981. Om denne ulykken og om arbeidet som ble satt i gang etterpå, er det nå laget en vandretstilling. Denne kan alle lokale foreninger og interesserte grupper få låne fra Skoletjenesten, DKNVS Museet i Trondheim.

Utstillingen kommer tilsendt i en kasse, og består av 6 skjemer som settes sammen på et bord. Skjermene er 1 meter høye. På begge sider er det tekster og fargebilder. Utstoppede fugler, oljeklumper og bøker følger med, likeledes oppgavesett og forslag til diskusjonstema.

Oljeforurensning og sjøfugl er et stadig mer aktuelt tema, og utstillingen er ment som et informasjonsbidrag til dagens debatt.

Bestilles hos: Skole- og opplysningstjenesten, v/Gunnar Holt,
DKNVS Museet, Erling Skakkesgt. 47
7000 Trondheim. Tlf. (07) 59 21 44.

TENK PÅ UTEFUGLENE.
VI FØRER ET STORT
UTVALG I FUGLEFRØ
OG FUGLEMATERE.

HAGEBUTIKKEN I SENTRUM
KONGENS GT. 30. Tlf. 52 84 04

ALT I FISK OG
FISKMAT

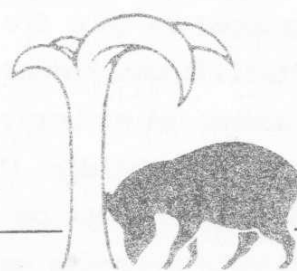
INNEHAVER: HENNING HANSEN
Munkegt. 64, Ravnkloa, 7000 Trondheim.

Tlf. 07.525727-534875

**GODT UTVALG
I NATUR-
OG DYREBØKER**

TAPIR

Forlag, trykkeri, bokhandel, papir- og tegneutstyr

Bjørnsonsgt. 13. ROSENBERG

Ligger strategisk til ved E6 Jakbsli

Mobil Skovgård

INNHOOLD I TRØNDERSK NATUR ÅRGANG 10.

Bangjord, G. og J. Sandvik: Vårobservasjoner fra Sør-Trøndelag.....	60
Bergin, J. og P. H. Pedersen: Prøveprosjekt jegerprøve 1983 og 1984 i Nord-Trøndelag.....	130
Eriksen, A.: Trekryper i fuglekasse.....	139
Hegseth, E. N.: Blåskjellforgiftning.....	64
Holt, G.: Under snødekket er det telen som bestemmer.....	13
- : Sølvblanke riddere og irrg grønne gressganger.....	53
- : Til vær's etter egg.....	66
- : Refleksjoner om en regnbygge.....	84
- : Fjæreekskursjon i oljealderen.....	90
- : Om behovet for natur i byen.....	96
- : Hengende hager mellom himmel og hav.....	101
- : Bli'r 1980-årene oppdrettets tiår i Trøndelag.....	124
- : Små skjell med lang historie.....	128
- : Sprell levende ugle.....	137
Husby, M.: Mere svartteme.....	95
- : Hubro i Trondheim.....	106
- : Sverdfisk i Buvika.....	107
- : Kjøttmeis med tre kull.....	109
- : Tjeldreir i bergvegg.....	139
- : Flytende makrelltemereir.....	141
Kjøsnes, J. E.: Sen observasjon av linerle.....	74
- : Celebert besøk i Leksvik: Nattergal.....	106
- : Usedvanlig stort silandkull.....	139
Kvam, T.: Gaupa i Trøndelag.....	4
Lorentsen, S-H.: Hekkebestanden av ærfugl og gravand i Trondheimsfjorden.....	44
NOF-Stjørdal lokallag: Observasjoner fra Stjørdal.....	88
Nygård, T.: To historier fra Snåsafjella.....	34
Pedersen, M.: Kraftkrisa, når kommer den?	71
Ree, V. og Schei, P. J.: Stasjonssjefen på Fair Isle Bird Observatory på foredragsturne i Norden.....	132
Rotnes, M.: Flaggermus som flyr om dagen.....	108
Røtne, E.: Dyrespør og spor tegn. 3-Ekskrementer og gulpeboller.....	22
Sandvik, J.: Ringmerket spurvehauk i Stjørdal.....	77
Sandvik, J., Frengen, O. og J. Suul: Orientering fra LRSK-Sør-Trøndelag.....	29
Smiseth, P. T.: Sene høstobservasjoner fra Skogn.....	76

Størkersen, Ø.R.: Referat fra høstens tur til Halten.....	26
- : Litt om hønsehauken.....	32
- : Referat fra Englandsturen.....	57
- : Fuglebiotoper i Trøndelag, del 1.....	116
- : Merkelig hekkeplass for tjeld.....	138
- : Mink tar ærfugl.....	140
Størkersen, Ø.R. og P.G.Thingstad: Meisenes utbredelse i Trøndelag.	
Status for Atlas-prosjektet pr. 1.1. 1983.....	16
Thingstad, P.G.: Kraftkrisa.....	36
- : Atlas-prosjektet i Nord-Trøndelag.....	74
Winness, M.F.: Vinterobservasjoner fra ytre Trondheimsfjordområdet.....	75
Øien, I.J.: Svartterne (<i>Chlidonias nigra</i>) sett på Tautra og Hammervatnet samtidig.....	94
Nye bøker: 77	
Konkurransen: 135, 136	
Opprop: 69, 134, 135	

Index for Trøndersk Natur Årgang 10.

PATTEDYR

Bjørn	4,8
Ekorn	22,23,32
Elg	23
Flaggermus	108
Gaupe	4-12,24
Grevling	89
Hare	6,22,23
Havert	27,117
Hjort	119
Hund	8,9
Jerv	4,8
Mink	140,141
Mår	24
Rein	6,8,10
Rev	8,9,24
Røyskatt	24
Rådyr	6,23
Sau	8,10
Steinkobbe	117
Ulv	4,8,9

FUGLER

Alke	27,67,75,123,132
Alkekonge	75,118,119,121
Avosett	59
Bjørkefink	63

Blåmeis	19
Blåstrupe	52
Bokfink	58,63
Brunnakke	58,60
Brushane	61,119,120,123
Buskskvett	62
Bydue	32
Duetrost	58,59
Dvergdykker	59
Dvergfalk	33,61,119
Dvergmåse	120
Dvergsnipe	88
Dvergsvane	58
Enkeltbekkasin	61
Fasan	58
Fiskemåse	25,32
Fiskeørn	35,61
Fjellrype	23
Fjellvåk	25,61,76
Fjæreplytt	28,75,76
Flaggspett	26,58
Flamingo	58
Fuglekonge	28
Gjøk	62
Gluttsnipe	62
Granmeis	16,17
Gransanger	58,62
Gravand	44-52,59,60
Grønnspekk	119

Grønnstilk 88
 Gråfluesnapper 63
 Grågås 60,117,121
 Gråhegre 23
 Grålire 118
 Gråmåke 32
 Gråspett 119
 Gråstrupedykker 118,119,121
 Gråtrost 26,32,62
 Gulbrynspurv 133
 Gulerle 62
 Gulnebbblom 88,121
 Gulsanger 62
 Gulspurv 28
 Hagesanger 28,62
 Haukugle 134,137,138
 Havelle 27,118
 Havhest 132
 Havlire 118
 Havsule 27,68,118,123,132
 Havsvale 123,132
 Havørn 27,75,119
 Heilo 61,119,121
 Heipilerke 62
 Hettmåse 32,33,119,120
 Horndykker 119,121
 Hornugle 25
 Hubro 106
 Hvitbrystlo 59
 Hvitkinngås 123
 Hærfugl 89
 Hønsehauk 32,33
 Islom 119,121
 Jaktfalk 58,119
 Jernspurv 58,62
 Kjøttmeis 19,109
 Knekkand 61,119,120
 Knoppsvane 59
 Kornspurv 58
 Kortnebbgås 88
 Krikkand 60,88
 Krykkje 26,28,89,117,122,123
 Kråke 24,25,32,33
 Lappmeis 18
 Lappspove 61,75,121
 Lappspurv 63
 Linerle 58,62,74
 Lirype 23
 Lomvi 27,67,68,75,132
 Lunde 68,89,123,132
 Løvmeis 16,17
 Løvsanger 62
 Låvesvale 62
 Makrellterne 62,117,141
 Munk 28,62
 Myrhauk 59
 Myrsnipe 59,75,76,119,121,123
 Møller 62
 Måltrost 58,62
 Nattergal 106
 Orrfugl 119
 Polarmåke 119,120
 Polarsnipe 28,76,121
 Praktærfugl 118,121
 Ramn 75
 Ringdue 59,62
 Ringgås 119
 Ringtrost 28,62
 Rugde 32,61,119,121
 Rødhøne 59
 Rødnebbterne 26,62,117
 Rødstilk 62,76
 Rødstjert 28,62
 Rødstrupe 33,58,62
 Rødvingetrost 26,62
 Sandlo 61,76
 Sandløper 88
 Sandsvale 62
 Sanglerke 62
 Sangsvane 75,118,123
 Siland 117,118,139
 Sildemåke 27,62,121
 Sivhøne 58
 Sivsanger 89,120
 Sivspurv 58,59,63
 Sjørre 118,119,121
 Skjeand 61,88,119,120
 Skogsnipe 62
 Slagfalk 58
 Smålom 119,122
 Småspove 61,119,123
 Snøspurv 26
 Sothøne 58,61
 Sotsnipe 119
 Spettmeis 89
 Spurvehauk 25,33,59,75,77
 Steinskvett 28,62
 Steinvender 28,76
 Stillits 58,59
 Stjertand 61,88
 Stokkand 32,58
 Storjo 118
 Storlom 60
 Stormsvale 123
 Storskarv 23,27,59,117,121
 Storspove 61
 Strandsnipe 62
 Stær 58,63,76,119
 Svarthalespove 59,119
 Svarthalssvane 58
 Svarthvit fluesnapper 63
 Svartmeis 17,18
 Svartsvane 58
 Svartterne 94,95
 Svarttrost 58
 Svømmesnipe 123
 Sædgås 34,119
 Taffeland 59
 Taksvale 62
 Tartarfalk 58,59
 Teist 27,117,123,132
 Temmincksnipe 61,119

Tjeld 61,75,76,138,139
Toppand 123
Toppdykker 59
Toppmeis 17,18
Toppskarv 23,27,117,121,123,132
Tornirisk 59
Tornsanger 62
Trane 61
Trekryper 139
Trepplerke 62
Tundragås 58

Tundralo 75
Tyrkerdue 58
Tyvjo 62,117
Tårnfalk 58,59,61
Tårnseiler 28,62
Vandrefalk 58,119
Varsler 89
Vendehals 62
Vipe 61,119,121
Ærfugl 27,44-52,75,117,118,119,
121,140,141

Utkommet i serien Trøndersk Natur Supplement.

- Nr. 1-1979: Ornitologiske undersøkelser i Berglia, Nesådalen og Sandålegda, Grong kommune, 1978. Av Kjell A. Furunes. Pris kr. 10.-
- Nr. 2-1979: Fuglelivet på Steinkjermyra i Snåsa, og i områdene omkring. Av Torgeir Nygård. Pris kr. 10.-
- Nr. 3-1979: Fuglelivet i Tromsdalen og Borgåsen-området, Verdal og Levanger kommuner. 1979. Av Knut Krogstad. Pris kr. 10.-
- Nr. 1-1980: Atlas-prosjektet i Trøndelag, situasjonsrapport pr. 10.2.1980. Av Per G. Thingstad og Odd Rygh. Pris kr. 15.-
- Nr. 1-1982: Ornitologiske registreringer i Gaulosen, Melhus og Trondheim kommuner, 1975-1981. Av Svein-H. Lorentsen og Georg Bangjord. Pris kr. 10.-
- Nr. 2-1982: Fuglefaunaen i Nord-Trøndelag fra 1970 til og med 1980. Rapport fra LRSK/Nord-Trøndelag. Av Per G. Thingstad, Øyvind Spjøtvoll og Geir E. Vie. Pris kr. 10.-
- Nr. 1-1983: Ornitologiske registreringer i Grilstadfjæra, Trondheim. Av Svein-H. Lorentsen og Georg Bangjord. pris kr. 10.-
- Nr. 1-1984: Ornitologisk rapport fra Leangenbukta, Trondheim 1965 - 1982. Av Øystein R. Størkersen. Pris kr.10.-

Alle rapportene kan bestilles fra TRØNDERSK NATUR.

Adresse: Postboks 1719, Rosenborg

7001 Trondheim.

Postgiro: 3 60 19 52

BUSHNELL

DIVISION OF BAUSCH & LOMB

Aage Tørris Ekker, nestformann i Norsk Ornitologisk Forening:
"Jeg er svært fornøyd med Bushnell. Både optikk og soliditet er av topp kvalitet. Ypperlig til feltbruk!"

Foto: Jon Arne Sæter

TELESKOP

Bushnell Spacemaster

Teleskop valgt for amerikansk romfart • Kompakt og robust – ideelt for feltbruk • 20 års garanti • Fokuseringsring plassert ved zoomokular for rask betjening og beskyttelse mot støt • Sikte for lett lokalisering av motivet • Som ekstrautstyr kan leveres bl.a. solid veske, diverse okular, kameraadapter og bilvindustativ.

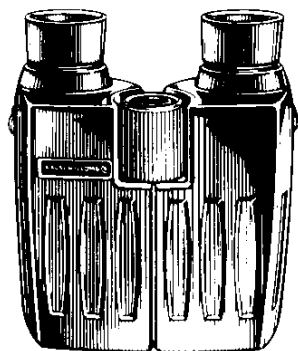
SPACEMASTER m/20–45x zoomokular kr. 1885,-
SPACEMASTER m/22x vidvinkelokular kr. 1515,-

WATERPROOF KIKKERT

Bausch & Lomb Discoverer Compact 7x24 RA

Gummiarmert kompaktkikkert – liten nok til å putte i lomma • Ideell forstørrelse (7x) for allroundbruk og som supplement til teleskop • Hermetisk forseglet og fylt med nitrogen – kikkerten er garantert vanntett på to meter dypt vann • Senterfokusering • Det ideelle valg for den kresne ornitolog som forlanger det beste innen kompakt optikk og et redskap som taler roff behandling under alle værforhold • 25 års garanti.

DISCOVERER COMPACT 7x24 RA m/veske kr. 1345,-
Andre Discoverer Compact-utgaver: 7x24, 8x24 og 10x28.

*Kjøp kvalitet
direkte fra importør
– det lønner seg*

- Send meg brosjyre og prislister på Bushnell teleskop og Bausch & Lomb kikkerter.
- Send Vår Fuglefaunas kikkertest (VF nr. 2-83).
- Jeg bestiller herved:

.....
GODE LEVERINGSBETINGELSER: Fraktfritt tilsendt pr. postoppkrav. Fulle rettigheter etter kjøpsloven. 14 dagers returrett.

Norsk importør: FOTO LAPPONICA. Boks 200, 7080 Heimdal.

Navn:

Adresse:

Bruk slippen eller send et kort

BLADI
POSTABONNEMENT

TN Postboks 1719
Rosenborg
7001 Trondheim

TRØNDERSK NATUR SUPPLEMENT er en publikasjonsserie som tar sikte på å gjøre tilgjengelig for publikum arbeider som er for store til at de kan gå inn i "modertidsskriftet" TRØNDERSK NATUR uten videre. Rapporter fra faunistiske og botaniske undersøkelser er vanligvis av en slik karakter, men også andre typer av stoff vil være aktuelle.

Supplementene vil komme ut uregelmessig, avhengig av stofftilgangen, og må kjøpes hver for seg. De vil bli kunngjort i TRØNDERSK NATUR – og prisen vil bli oppgitt i hvert enkelt tilfelle.

Manuskriptet til TRØNDERSK NATUR SUPPLEMENT sendes til TRØNDERSK NATUR, postboks 1719, Rosenborg, 7001 Trondheim.

Postgiro: 3 60 19 52

Redaktør: Torgeir Nygård

FRIMERKESENTERET I SENTRUM

Vi fører frimerker ikke bare fra Norge hvor vi har store lagre av postfriske og stemplet samt FDC, men også fra Norden, Vest-Europa og USA samt en del "ukurante land". Vi har for tiden over 100 utvalgshefter fra forskjellige land og områder liggende i foretningen.

Samler du på motiver?

Vi har mange innstikksbøker fulle av merker til 50 øre pr. stk.

Sett deg ned og plukk!

Ellers fører vi det aller meste innen frimerkerekvisita med hovedtyngden på Leuchtturms varespekter, men vi forhandler også Davo albums og rekvisita:

**Trondheim
Frimerkesenter**

STIKK INNOM EN TUR.

St. Olavsgt. 13, postboks 2014, 7001 Trondheim, tlf. 07-525080